

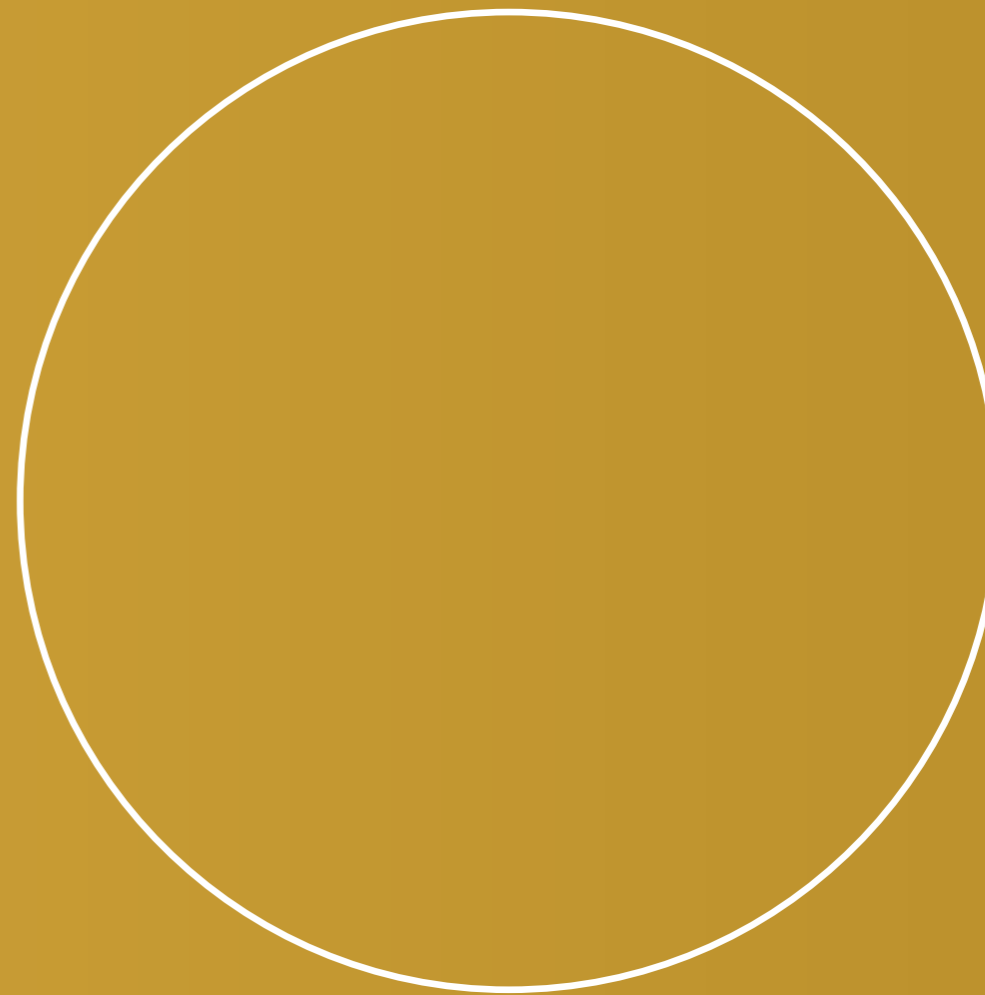
Sacral Elementum II.



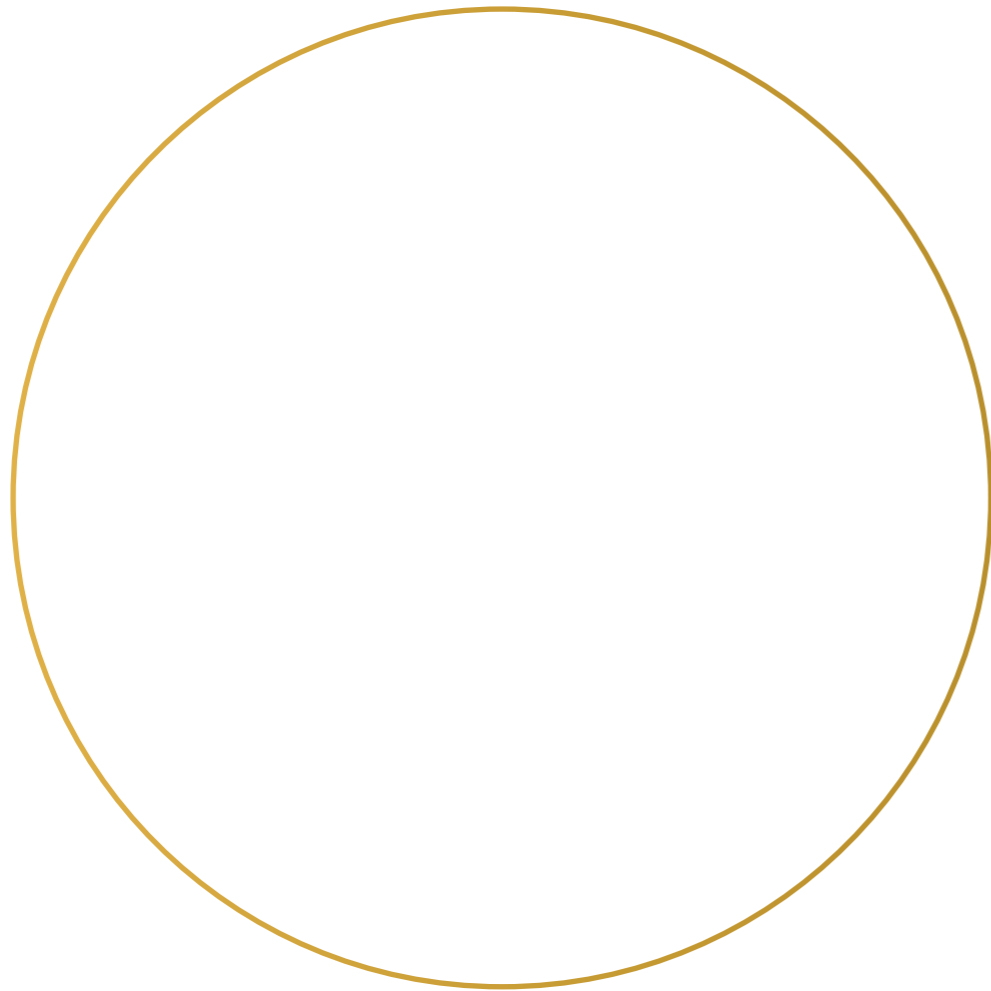
SAKRÁLNE V SÚČASNOM UMENÍ | SACRAL IN CONTEMPORARY ART
IKONY | ICONS



GALÉRIA UMELCOV SPIŠA



Sacral Elementum II.



SAKRÁLNE V SÚČASNOM UMENÍ & IKONY THE SACRAL IN CONTEMPORARY ART & ICONS

Výstava Sacral Elementum II. v autorskej koncepcii Lucie Benickej prezentuje diela **od 10 súčasných výtvarných umelcov v dialógu s historickými ikonami** zo zbierok Zemplínskeho múzea v Michalovciach. Kresťanské symboly a mýty sú zobrazené v rôznych žánroch a témach, od maľby, fotografie až po nové médiá. Projekt je venovaný 1150. výročiu príchodu solúnskych vierozvestcov Cyrila a Metoda na Slovensko a je realizovaný kurátorským tímom odborných pracovníkov zúčastnených organizácií: **Sakrálne v súčasnom výtvarnom umení** pripravili **Mgr. Lucia Benická** a **Mgr. Kamila Paceková** z Galérie umelcov Spiša, výber a interpretáciu **ikon zo zbierok Zemplínskeho múzea** **Mgr. Dana Barnová**. Prezentované diela sú zapožičané od autorov, súkromných zberateľov a Nitrianskej galérie.

Výstava je produkčne realizovaná Galériou umelcov Spiša v Spišskej Novej Vsi v spolupráci so Zemplínskym múzeom v Michalovciach vďaka finančnej podpore Ministerstva kultúry SR.

The exhibition Sacral Elementum II. having the author's concept of Lucia Benická presents works from **10 contemporary visual artists in dialogue with historical icons** from the collections of the Zemplín Museum in Michalovce. Christian symbols and myths are shown in a variety of genres and topics, ranging from painting, photography to new media. The project is dedicated to the 1150th anniversary of the oncoming of Thessaloniki faith-messengers Saints Cyril and Methodius to Slovakia and it is implemented by the teams of curators from participating organizations: **Sacral in Contemporary Art** prepared by **Mgr. Lucia Benická** and **Mgr. Kamila Paceková** of the Gallery of Spiš Artists, selection and interpretation of **Icons from the collections of the Museum of Zemplin** by **Mgr. Dana Barnová**. The presented works are loaned from related authors, private collectors and from the Gallery of Nitra.

The production of exhibition was made by the Gallery of Spiš Artists in Spišská Nová Ves in cooperation with the Zemplín Museum in Michalovce thanks to the financial support of the Ministry of Culture of the Slovak Republic.

UMENIE V DIALÓGU

Daniela Čarná

Vzťah umenia a kresťanstva je témou, ktorá na aktuálnej výtvarnej scéne nedominuje, ale v poslednej dobe intenzívne rezonuje. Viaceré výstavy z posledných rokov konfrontovali kresťanské umenie minulosti s jeho interpretáciami v súčasnom umení,¹ mapovali autorov súčasnej scény, ktorí s touto témou pracujú,² či reagovali na špecifického génia loci vo funkčnom sakrálnom priestore.³

Vzájomný dialóg oboch oblastí, ktoré s postupnou sekularizáciou spoločnosti od 19. storočia stratili svoje prepojenie, sa dostal do centra pozornosti domácej histórie umenia po roku 1989. Napriek prerušeniu úzkeho puta spolupráce, aj v 20. storočí nachádzame príklady progresívneho partnerstva umeleckej scény a kresťanstva reprezentovaného cirkvou, napr. vo vitrážach Henriho Matisa (Ružencová kaplnka vo Vence, 1949–51), Marca Chagalla (katedrála v Remeši, 1974), na Slovensku vo vitrážovej tvorbe Ľudovíta Fullu (katedrála sv. Emeráma, Nitra, 1931–33), vo freskách a vitrážach Vincenta Hložníka (kostol sv. Michala, Dolný Hričov, 1968), v plastikách Alexandra Trizuljaka (kostol Narodenia Panny Márie, Zeleneč, 1969 – 1973), nástenných malbách Vladimíra Popoviča či plastike Juraja Bartusza (kostol sv. Bartolomeja vo Vojkovciach, 1992). Výraznou premenou prešla kresťanská ikonografia vo voľnej tvorbe umelcov 20. storočia, ktorá odrážala ich subjektívne postoje k svetu, často nezávisle na ich konfesionalnej príslušnosti. Námety, voľne vychádzajúce z kresťanstva, využívali ako metaforu na definovanie postavenia človeka v spoločnosti, ako prostriedok kritiky spoločenských a sociálnych pomerov alebo ako odraz osobného prežívania viery. Svoje zastúpenie mali napr. v neoimpresionizme (Paul Gauguin), expresionizme (Emil Nolde, James Ensor),

symbolizme (Gustave Moreau), surrealizme (Salvator Dalí), pop arte (Andy Warhol) či videoumení (Bil Viola). Na Slovensku prepájali kresťanské a vidiecke témy umelci moderny (Martin Benka, Ľudovít Fulla, Mikuláš Galanda a i.), z individuálnych pozícií tvorby ku kresťantvu pristupovali umelci mimo oficiálnej výtvarnej scény počas komunizmu, kedy sa ich tvorba dostávala do súkromia ateliérov (napr. Ján Mathé, Julián Filo, Andrej Rudavský, Rudolf Sikora, Ladislav Čarný). To, čo rôznorodé prístupy umelcov vo vzťahu ku kresťantvu spája, je hľadanie nových spôsobov vizualizácie jeho posolstiev, ktoré nevychádza z vopred daných tematických a ikonografických vzorcov.

Výstava **Sacral Elementum II.** v Galérii umelcov Spiša v Spišskej Novej Vsi (kurátorky Lucia Benická, Kamila Paceková) sa zamerala na prezentáciu autorov mladej generácie, ktorí sú prepojení s regiónom a výberovo aj na tých, ktorých tvorba ku kresťantvu dlhodobo odkazuje. Jej pridanou hodnotou do spektra realizovaných výstav je popri vystavení autorov, ktorí sa v súvislosti s témou predstavili po prvýkrát, aj ich konfrontácia s pravoslávnymi ikonami zo Zemplínskeho múzea v Michalovciach (kurátorka Dana Barnová). Tvorbu súčasných umelcov predstavuje v kontinuite s historickým dedičstvom, no zároveň v pozitívnom napätí, vyplývajúcom z iného uhlu pohľadu, významu a účelu zobrazovania v 21. storočí. Prístupy vystavujúcich autorov sa pohybujú v škále od prihlásenia sa k univerzálnym hodnotám kresťanstva a ich pretlmočením novým vizuálnym spôsobom (Dorota Sadovská, Matúš Lányi, Monika Stacho, Eva Tkáčiková, Katarína Balúnová), polemiky (Michaela Knížová, Viktória Šoltisová), výrazu individuálnej mytológie, prepájajúcej osobné životné príbe-

„Dejiny kresťanskej ikonografie ako ilustrácia viery definitívne skončili.“

Friedhelm Mennekes SJ

hy s motívmi kresťanskej ikonografie (Andrea Čepiššáková, Ján Mlynarič) či reinterpretáciou kresťantvom inšpirovanej ikonografie s novými desakralizovanými obsahmi (Ján Vasilko). Reflexia kresťanstva má v tvorbe výtvarníkov rôznych generácií svoje pretrvávajúce miesto. Jej príťažlivosť spočíva aj v tom, že odkazujú k motívom, ktoré v umení dominovali stovky rokov. Súčasní výtvarníci k nim pristupujú novým nezataženým spôsobom a ich diela ponúkajú viacero možných interpretačných vrstiev. Vedú otvorený dialóg, ktorého sme pozvaní zúčastniť sa aj my.

¹ *Madona v slovenskom výtvarnom umení*, Nitrianska galéria, 2002, kurátorka Adriana Hupková.

² *Ad Laudem Artificis*, Slovenská národná galéria, Bratislava, 1999, kurátorka Zora Rusinová; *Očami (ne)viditeľné*, Dom umenia, Bratislava, 2011, kurátorky Alena Piatrová, Daniela Čarná; *Oltáre súčasnosti*, Turčianska galéria Martin, 2012, kurátorka Lucia Miklošková a i.

³ Na medzinárodnej scéne ich predstavuje napr. projekt *Stanica sv. Petra* v jezuitskom kostole v Kolíne (autor jezuita Friedhelm Mennekes), výstavy v kostole sv. Savátora v Prahe (autor Norbert Schmidt, Martin Staněk a kol.), na Slovensku projekt *Umenie ducha* v jezuitskej kaplnke Sedembolestnej Panny Márie v Piešťanoch (autor jezuita Leopold Slaninka), či občasné výstavy vo františkánskej kaplnke sv. Jána Evanjelistu v Bratislave (Galéria Frame).

THE ART INSIDE DIALOGUE

Daniela Čarná

The relationship of art and Christianity is the theme which does not dominate on the current art scene but recently it resonates intensely. Several exhibitions of the last years have confronted Christian art of the past with its interpretations in contemporary art¹, they have mapped the authors of the current scene which work with this theme², or they responded to specific genius loci in functional sacral area³.

Mutual dialogue of both areas that lost their link with a progressive society's deconsecrating from the 19th century, got to the centre of attention of domestic history of art after 1989. In spite of the interruption of the close bond of cooperation, even in the 20th century we can find some examples of progressive partnership of the art scene and Christianity represented by the clergy, such as in the window-panes of Henri Matisse (Rosary Chapel in Vence, 1949-51), Marc Chagall (the Cathedral of Reims, 1974), in Slovakia in window-panes creations of Ľudovít Fulla (the Cathedral of St. Emeram, Nitra, 1931-33), in frescoes and widow-pane creation of Vincent Hložník (St. Michael Church, Dolný Hričov, 1968), in the sculptures of Alexander Trizuljak (Church of the Nativity of the Virgin Mary in Zeleneč, 1969-1973), in wall paintings of Vladimír Popovič or sculpture of Juraj Bartusz (Church of St. Bartholomew in Vojkovce, 1992). A significant transformation of the Christian iconography occurred in the free formation of the 20th century artists which reflect their subjective attitudes towards the world, often regardless of their denomination. They used some themes freely based on Christianity as a metaphor to define the position of man in society, as a means of social conditions criticism or as a reflection of

personal experience of faith. They were represented, e.g. in neo-impressionism (by Paul Gauguin), in expressionism (Emil Nolde, James Ensor), in symbolism (Gustave Moreau), in surrealism (Salvator Dalí), in pop-art (Andy Warhol) or in video-art (Bil Viola). In Slovakia the Christian and rural themes were connected by the artists of the modernist movement (Martin Benka, Ľudovít Fulla, Mikuláš Galanda and others); During communism the artists approaching from individual positions towards the Christianity, were outside the official art scene, while their creation received the privacy of studios (e.g. Ján Mathé, Julián Filo, Andrej Rudavský, Rudolf Sikora, Ladislav Čarný). The what the diverse approaches of the artists in relation to Christianity is joining is searching for new ways of combining visualization of its messages that does not come from the thematic and iconographical formulas given in advance.

Exhibition **Sacral Elementum II.** in the Gallery of Spiš Artists in Spišská Nová Ves (curators: Lucia Benická, Kamila Paceková) is focused on the presentation of the young generation authors who are linked with the region and selectively to those of them whose creation refers to Christianity for a long time. Its added value in the range of exhibitions exposed is, in addition to the authors, who are presented in the context of the topic for the first time, also their confrontation with the Orthodox icons from Zemplín Museum in Michalovce (curator Dana Barnová). The creation of contemporary artists is presented in continuity with historical heritage but at the same time in a positive tension, resulting from another point of view, the meaning and purpose of displaying in the 21st century. The approaches of exhibiting authors range in variety from signing to uni-

“The history of Christian iconography as an illustration of faith has finally ended up.”

Friedhelm Mennekes SJ

versal values of Christianity and their interpretation with new visual way (Dorota Sádovská, Matúš Lányi, Monika Stacho, Eva Tkáčiková, Katarína Balúnová), through polemics (Michaela Knížová, Viktória Šoltisová), the expression of individual mythology connecting personal life stories with themes of Christian iconography (Andrea Čepiššáková, Ján Mlynarič), or re-interpretation of the iconography inspired by the Christianity with some new de-sacralised contents (Ján Vasilko). Reflection of the Christianity has its persistent position in the creation of different generations of visual artists. Its attraction lies also in the fact that it refers to the motifs that were dominating in the arts for hundreds years. Contemporary artists are accessing to them by new non-burdened approach and their works offer several possible interpretative layers. They maintain an open dialogue we are invited to participate at which, too.

¹ *Madonna in Slovak Fine Arts*, Nitra Gallery, 2002, curator: Adriana Hupková.

² *Ad Laudem Artificis*, The Slovak National Gallery, Bratislava, 1999, curator: Zora Rusinová; *The eyes of the (in)visible*, House of Art, Bratislava, curators: Alena Piatrová, Daniela Čarná 2011; *Current Altars*, Turiec-county Gallery in Martin, 2012, curators: Lucia Miklošková and others.

³ On the international scene they are represented e.g. by the project of *St. Peter's Station* in Jesuit church in Cologne (author: Jesuit Friedhelm Mennekes), exhibitions in the Church of St. Savátor in Prague (by Norbert Schmidt, Martin Staněk et al.), in Slovakia — project *Spirit of Art* in the Jesuit Chapel of Seven-pained Virgin Mary in Piešťany (author: Jesuit Leopold Slaninka), or the occasional exhibitions in the Franciscan Chapel of St. John the Evangelist in Bratislava (Gallery Frame).

Sacral Elementum II.

SAKRÁLNE V SÚČASNOM UMENÍ SACRAL IN CONTEMPORARY ART



autor | author: Matúš Lányi

Katarína Balúnová

Andrea Čepiššáková

Michaela Knížová

Matúš Lányi

Martin Mlynarič

Dorota Sadovská

Monika Stacho

Viktória Šoltisová

Eva Tkáčiková

Ján Vasilko

SAKRÁLNE V SÚČASNOM UMENÍ

Lucia Benická

Zámerom výstavného projektu je prezentovať súčasných výtvarných umelcov prevažne z východoslovenského regiónu, ktorí interpretujú sakrálne v intenciách súčasných výtvarných trendov. Prínosom projektu je prehodnotenie tvorby nových autorov, ktorí v posledných rokoch aktívne nastupujú na výtvarnú slovenskú scénu. Výstava ponúka prehľad nosnej témy vo vybraných dielach autorov **Kataríny Balúnovej, Andrei Čepiššákovej, Michaely Knížovej, Matúša Lányiho, Martina Mlynariča, Doroty Sadovskej, Viktórie Šoltisovej, Moniky Stacho, Evy Tkáčikovej a Jána Vasilka.**

Výstava má niekoľko interpretačných paralel. **Sakrálne v architektúre** s prepojením symboliky ekumenizmu, či archetypálnych symbolov môžeme sledovať v tvorbe Kataríny Balúnovej v cykle „Lode chrámu“ (2012) a Moniky Stacho vo veľkoformátových fotografiách z cyklu „East Spirituality“ (2012), ako i v dielach „Za nebeskou bránou“ (2004).

Novodobé ikony prezentuje tvorba dvoch autorov, ktorých diela najviac komunikujú s historickou časťou expozície – starými ikonami: Matúša Lányiho a Andrei Čepiššákovej. Reinterpretáciu sakrálnych liturgických predmetov nájdeme v monumentálnom diele Matúša Lányiho pod názvom „IHS“ (2012), kde veľkorozmerná maľba športovej topánky kontrastuje s nadčasovým odkazom vyobrazených kresťanských symbolov. Ojedinelý je cyklus Andrei Čepiššákovej pod názvom „Ikony“ (2007), kde osobné príbehy s osobitnými atribútmi korešpondujú s kresťanskými mýtmi formou subtilných, malých malieb na dreve, prezentovaných spolu s objektmi – predmetmi v zobrazeniach.

Autoprojekciu umelcov do pozície martýrov, či svätých interpretuje fotografický triptych Kataríny Balúnovej pod názvom „Santa Casalinga“ (2013), ako i performance v projekciách Michaely Knížovej „Svätá Agáta“ (2009, 2010).

Najviac zastúpená je **interpretácia svätých**: gros tejto témy predstavuje deväť malieb Doroty Sadovskej pod názvom „Krátky telesný slovník svätých“ (2007), ktoré sú „*koncipované ako novodobý výtvarný lexikón svätcov, kde ide o prezentáciu atribútov, majúci podobu fragmentov ľudského tela, ktoré odkazujú na drastický spôsob umučenia svätcov*“ (Barbora Geržová, Nitrianska galéria). Monika Stacho inscenuje svätú rodinu i modlitbu v krátkych pohyblivých gifoch „Otčenáš / Pater Noster“ (2008) a „Vianočný príbeh“ (2008). Cyklus manipulovaných fotografických „ikon“ Martina Mlynariča zobrazuje motívy Krista Pantokrata a Apoštolov (2005), vychádzajúcich z predlôh byzantských malieb. Michaela Knížová venuje téme svätcov prevažnú časť konceptuálnej tvorby: inštalácia „Sv. Sebašián“ (2012) očisťuje postavu svätca od sakrálneho, ale i erotického vnímania, v „Liečení sv. Sebašiána“ (2009) sa štylizuje do postavy svätca, interpretujú liečenie rán spôsobených šípami. V projekte „Sväté bez mena“ (2009) zobrazuje fiktívne postavy so sakrálnym podtextom bez adekvátnych atribútov. Maľba Andrei Čepiššákovej „Sanctae Familiae“ (2011) predstavuje svätú rodinu prostredníctvom súhvezdia.

Industriálne referencie k téme sú vo vystavených dielach Viktórie Šoltisovej a Jána Vasilka. V projekte „Fabrica Britannica“ (2009) vytvára Viktória Šoltisová počítačové grafiky s centrálnou figúrou gotických sošných Madon, zasadených do striktných línií počítačovo zobrazených priemyselných prostredí fabrik. Už samotným názvom tieto práce korešpondujú so súčasnou globalizáciou a postavením cudzincov pri nádenných prácach na Západe. V monumentálnej maľbe „Industriálny svätec“ (2008) autor Ján Vasilko paroduje neživý a neosobný geometricky dokonalý stroj s motívom kríža, kde sa „*pohráva s klasickou ikonografiou, využívajúc jej formálne i obsahové dogmy*“ (Diana Majdánková).

Obradom pokánia sa zaoberá videoprojekcia Evy Tkáčikovej pod názvom „Spoved“ (2013), ktorá je tichým, meditatívnym vizuálnym záznamom o energii miest, konkrétne spovedníc najznámejších rímskych chrámov: perforované kovové platne sú zdobené kresťanským symbolom a cez ich otvory prechádzajú najsilnejšie ľudské emócie.

SACRAL IN CONTEMPORARY ART

Lucia Benická

The intention of the exhibition is to present contemporary artists, mainly from the East-Slovakian region, who interpret the sacral in the intentions of the current trends in visual arts. The benefit of this project is to review the works of well known as well as emerging artists, who are actively embarking on Slovak fine art scene in recent years. The exhibition provides an overview of the topic in the selected works of the artists as **Katarína Balúnová, Andrea Čepiššáková, Michaela Knížová, Matúš Lányi, Martin Mlynarič, Dorota Sadovská, Viktória Šoltisová, Monika Stacho, Eva Tkáčiková and Ján Vasilko.**

The exhibition has several interpretative parallels. **Sacral in architecture**, with some links to the symbolism of ecumenism, or archetypal symbols, we can watch in the creations of both Katarína Balúnová in her cycle “Ships of the Temple” (2012) and of Monika Stacho in the large format photographs from the series “East Spirituality” (2012), as well as in the works “Behind the Heavenly Gate” (2004).

Modern icons are presented here by the work of two artists, whose works most communicate with historical part of the exhibition — historical icons: Matúš Lányi and Andrea Čepiššáková. Reinterpretation of sacral liturgical objects can be found in the monumental work of Matúš Lányi under the name “IHS” (2012), where a large-scale painting of sports-shoe contrasts with the timeless message of depicted Christian symbols. The cycle of Andrea Čepiššáková under the name of “Icons” (2007) is unique; there some personal stories having specific attributes correspond with Christian myths in the form of subtle paintings on wood, presented together with some objects — the subjects in depictions.

The **autoprojection of artists into the position of martyrs** or Saints is interpreted by photographic triptych of Katarína Balúnová under the name “Santa Casalinga” (2013), as well as by the performance of Michela Knížová “Holy Agatha” (2009, 2010).

The most represented is the **interpretation of the Saints**: the majority of this theme is represented with nine paintings of Dorota Sadovská under the name “Concise Corporal Dictionary of the Saints” (2007) which are *“designed as a a modern day art lexicon of Saints, where it is dealt on the presentation of some attributes having the form of fragments of the human body, which refer to a drastic way the martyrdom of the Saints”* (Barbora Geržová, Nitra Gallery). Monika Stacho stages the Holy Family and prayer in a short moving gifs “The Lord’s prayer / Pater Noster” (2008) and “A Christmas Story” (2008). The cycle of manipulated photographic “icons” of Martin Mlynarič shows themes of Christ the Pantocrator and the Apostles (2005), based on the Byzantine paintings masters. Michaela Knížová is dedicated to the topic of Saints with the prevalent part of her conceptual creation: the installation “St. Sebastian” (2012) cleanses the figure of the Saint from the religious, but also from erotic perception, in the “Healing of St. Sebastian” (2009) she is wording herself into the figure of the Saint interpreting the healing of wounds caused by the arrows. In her project “Saints without Names” (2009) she shows a fictional characters having sacral implication without any adequate attributes. Painting by Andrea Čepiššáková “Sanctae Familiae” (2011) represents the Holy Family through the constellations.

Industrial references on the topic are in the exposed works of Viktória Šoltisová and Ján Vasilko. In the project “Fabrica Britannica” (2009) Šoltisová creates computer graphics with central figures of Gothic statuesque Madonnas, planted into the strict lines of industrial plants environment depicted with computer. Already by their name these works correspond to the current globalisation and the status of aliens in handyman’s works in the West. In the monumental painting “Industrial Saint” (2008) the author Ján Vasilko parodies inanimate and impersonal geometrically perfect machine with the cross motif, where he *“trifles with the classic iconography using its dogmas both formal and of content”* (Diana Majdáková).

The video projection of Eva Tkáčiková is dealing with **ceremony of repentance** under the name of “Confession” (2013) which is a silent, meditative visual record of the energy of sites, namely of confession booths of the most famous Roman temples: perforated metal plates are decorated with Christian symbols and through their holes the strongest human emotions pass.

Katarína Balúnová

LODE CHRÁMU

fotografický cyklus, ink-jet farebná tlač na papieri, 80x60 cm, 2012, dar do zbierok GUS v r. 2013

POPIS DIELA | Výber fotografií nelepených koláží *Lode chrámu* z roku 2012 vychádza z geometrického pôdorysu Chrámu sv. Jakuba v Levoči. Pohráva sa s myšlienkou vnímania lode chrámu ako skutočnej lode. Do pôdorysu chrámovej lode umiestňuje ryby a lastúry, čo evokuje zámorskú loď. Chrám, ktorý je po stáročia statický a je obvykle uzavretý centrálnym námestím obce expanduje do priestoru a prekračuje hranice. Ryby sú zároveň dávnym kresťanským symbolom. Ryba, po grécky „ICHTHYS“, je kryptogramom Iesus Christos, Theou hYos, Soter (Ježiš Kristus, Syn Boží, Spasiteľ). Mušľa má vzťah tak k pohanským božstvám, ako aj ku kresťanstvu. Pokiaľ v gréckej mytológii je symbolom Afrodity, v kresťanskej symbolike sa viaže na Pannu Máriu. Mušľa v kresťanstve symbolizuje znovuzrodenie a duchovnú očistu a je spojená s krstom (znovuzrodenie v milosti) a púťou (cesta očistenia).

O TVORBE | Katarína Balúnová patrí k mladým autorkám, zaoberajúcim sa médiom malby. Autorka vníma priestor ako určitú vymedzenú lokalitu s vlastnou históriou, pamäťou zaznamenávajúcu minulosť i prítomnosť. Každé miesto má v sebe prítomnú minulosť aj súčasnosť zároveň. Priestor nie je naplnený len materiálom, ale aj myšlienkami, spomienkami, vzťahmi, emóciami. Mesto konfrontuje s prírodou, ktorá je z miest vytláčaná, avšak navracia sa doň či už pestovaná alebo ako nežiadúci vtrelec. Katarína Balúnová vo svojej tvorbe vychádza z objektívneho priestoru, ktorý mení na subjektívny, zažitý priestor modifikáciou alebo multiplikáciou foriem. Dlhodobejším pôsobením v talianskom Turíne sa mení aj jej spôsob malby a námety. Prepája symboly svojej krajiny, ku ktorej ju viažu

osobné väzby s prostredím talianskeho Turína. Symbolom rodnej krajiny sa stáva chrám sv. Alžbety v Košiciach, kde autorka strávila roky štúdia a keltský kôň z mince nájdenej na Spišskom hrade, ktorý predstavuje jej rodisko. Symbolom Turína je býk (toro = Torino) a veža Mole Antonelliana, ktorá bola pôvodne budovaná ako židovská synagóga.

CURRICULUM VITAE | Katarína Balúnová sa narodila 9.10.1982 v Krompachoch. V r. 2004 – 2010 študovala maľbu v Ateliéri súčasného obrazu pod vedením doc. Adama Szentpéteryho na Fakulte umení a intermédií Technickej univerzity v Košiciach. V r. 2007 absolvovala študijný pobytv Taliansku (štúdium a práca v ateliéri malby, doc. Enzo Orti, Academia di Belle Arti, LAquila). V r. 2009 absolvovala doplnkové pedagogické štúdium v Košiciach (pedagogika, didaktika, psychológia, technológia vzdelávania na Katedre Inžinierskej pedagogiky Technickej univerzity). Od r. 2011 navštevuje ateliér Reštaurovania malby na plátne a dreve v Taliansku (Scuola per artigiani restauratori Maria Louisa Rossi, Turín). Momentálne žije a tvorí v talianskom Turíne.

AISLES

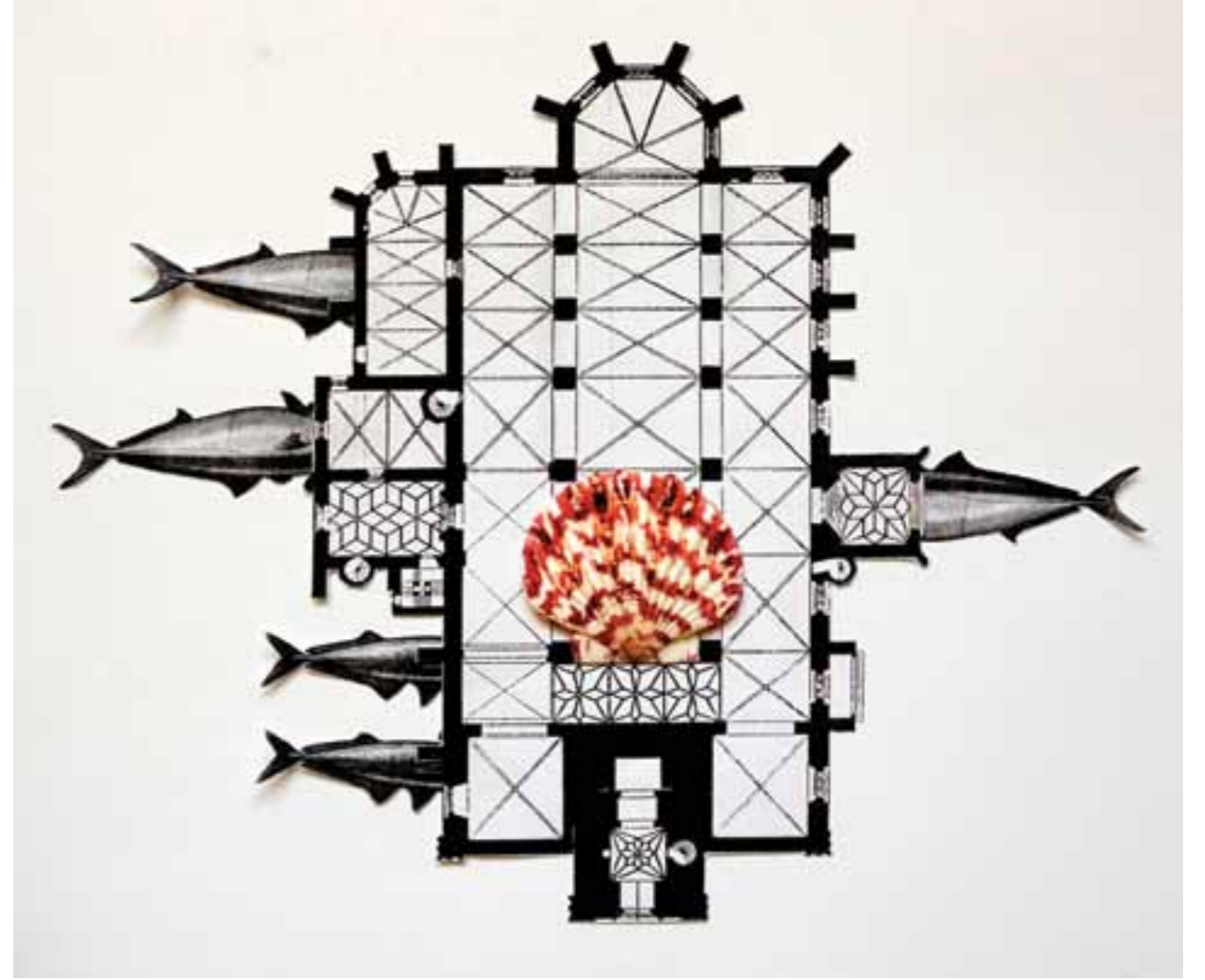
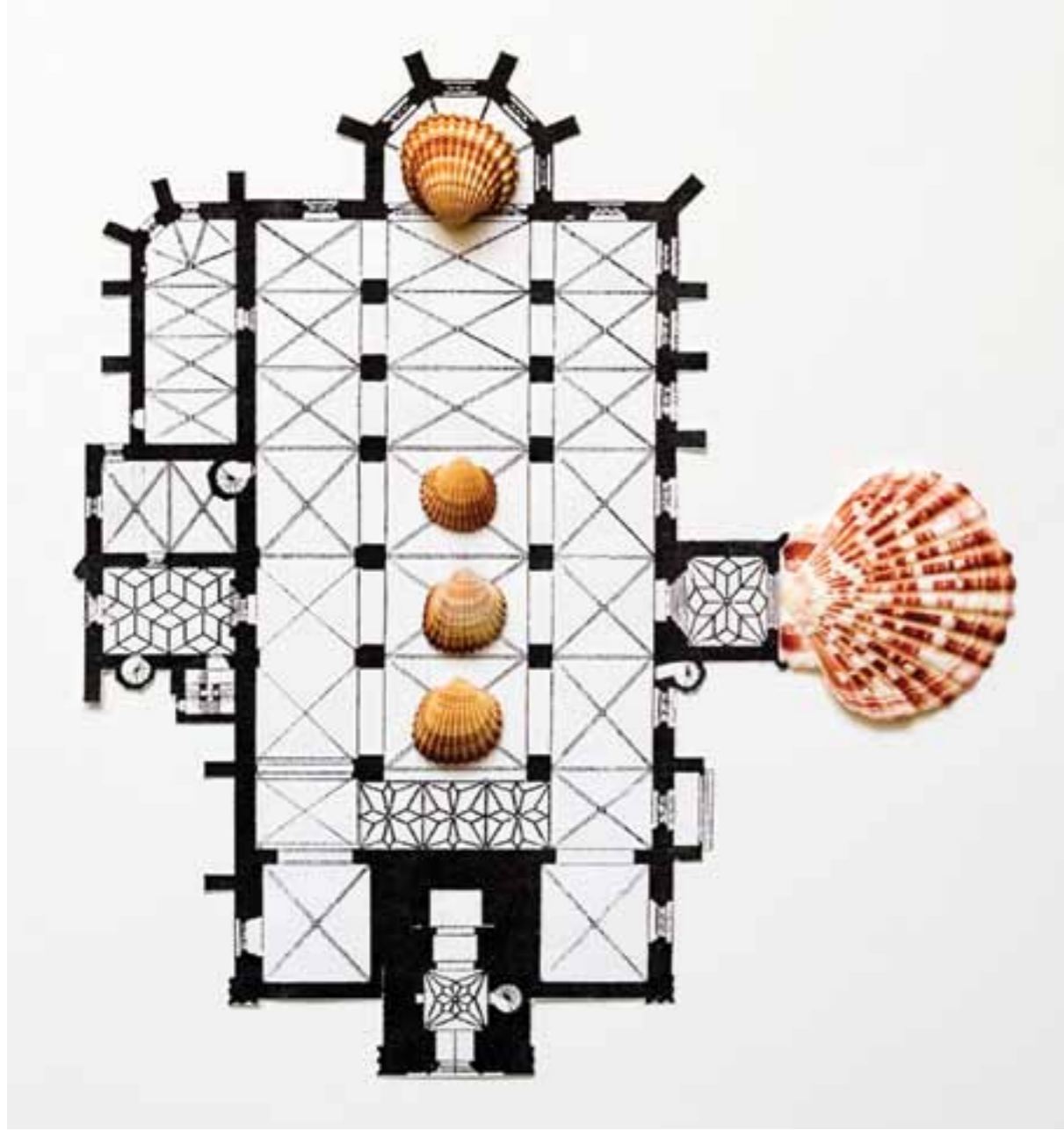
photographic cycle, ink-jet coloured print on paper, 80x60 cm, 2012, gift for the gallery collection in 2013

DESCRIPTION OF THE WORK | Selection of photos of glued collages *Aisles* of the year 2012 goes out of geometric floor plan of St. Jacob's Cathedral in Levoča. She dallies with the idea of perception of aisle as a real ship. Fish and shells are placed into the floor plan of aisle to evoke overseas ship. A temple that is static for ages and is usually closed by central square of a settlement is expanding into space and overcomes borders. The fish is simultaneously an ancient symbol of Christianity. Fish, in Greek "ICHTYS" is cryptogram "Iesus Christos, Theou hYos, Soter" (Jesus Christ, Son of God, Saviour). The shell has its relation to pagan Deities as well as to Christianity. While it is the symbol of Aphrodite in Greek mythology in the Christian symbolism it is bond to Virgin Mary. The shell in Christianity symbolizes rebirth and spiritual catharsis and it is coupled with baptism (rebirth in grace) and pilgrimage (way of purge).

ON CREATION | Katarína Balúnová belongs to the young artists interested in medium of painting. She perceives space as some berth site having its own history, memory recording both the past and the presence. Every place has got inherent present past and presence together. The space is filled not only with matter but also with thoughts, memories, relations and emotions as well. She confronts town with nature that is treaded out of towns but it comes back to the town as cultivated one or as an undesirable alien. Katarína Balúnová in her work goes out from an objective space that she transforms to subjective one that is experienced by some modification or multiplication of forms. Both her style of painting and themes are being modified by long-lasting stay in Italian Torino. She intercon-

nects symbols of her homeland, she is bond to with personal links, with environment of Italian Torino. The symbols of homeland become The St. Elisabeth Cathedral in the City of Košice, where author spent her years of study and Celtic horse from the coin found at Spiš castle that represents her birthplace. The symbol of Torino is Taurus (toro = Torino) and the tower Mole Antonelliana that was originally constructed as Jewish synagogue.

CURRICULUM VITAE | Katarína Balúnová was born on Oct. 9th 1982 in Krompachy. In the yrs 2004 – 2010 she studied painting in Studio of Contemporary Painting directed by Assoc. Prof. Adam Szentpétery at Faculty of Fine Arts and Intermedia of Technical University in Košice. In 2007 she completed internship stay in Italy (study and work in Studio of Painting, Assoc. Prof. Enzo Orti, Academia di Belle Arti, LAquila). In 2009 she graduated supplementary pedagogic study in Košice (pedagogy, didactic, psychology, technology of education at Department of Engineering Pedagogy of Technical University in Košice). Since 2011 she has been studying at Studio of Restoration of Paintings on Canvas and Wood in Italy (Scuola per artigiani restauratori Maria Louisa Rossi, Torino). She currently lives and works in Italian Torino.



Andrea Čepiššáková

IKONY — súbor malieb

akryl na dreve, 2007, majetok autorky

POPIS DIELA | Súbor autorských ikon, v ktorých Andrea Čepiššáková píše príbehy pre ňu veľmi vzácne a osobité. (Zdroj: autentické texty autorky)

SWEET ARMY | diptych, 30 × 27 cm

Vďaka Bohu za Profesionálov! Táto televízna relácia, volá kedy Armádný magazín, má na Slovensku vysokú sledovanosť. Podomácky vyrobené cukríky „Sweet Army“ sú venované práve tým profesionálom, ktorí tento program pre nás s odvahou, trpezlivosťou a hrdinskou láskou pripravujú — najprv v ťažkom teréne, potom vo filmárskej strižni. Na prípravu 100 kusov „Sweet Army“ potrebujeme med, cukor vanilkový a trstinový. Všetko s láskou a trpezlivosťou miešame na miernom ohni, zmes ochladíme, s láskou krájame, balíme do celofánu a pribalíme profesionálovi do batožiny, aby vzápätí mohol vyraziť do terénu.

BUĎ PRIPRAVENÝ! | 30 × 27 cm

Niekedy sa cítim ako tank. Neobratne, nemotorne, silou, ale s presvedčením, sa snažím mieriť svoje strely lásky. Niekedy sa trafiť, no niekedy miniem cieľ. Niekedy sa stane, že náš partner nie je pripravený na bombový útok. Vtedy sa zide psychologická príručka — napríklad manuál, ako sa pripraviť na návrat partnera z misie...

O TVORBE | Reflexia kresťanstva má v autorkinej tvorbe výrazné zastúpenie. Diela odrážajú jej osobné prežívanie vonkajšieho i vnútorného sveta, zážitky i skúsenosti a sú aj ovplyvnené pobytom v Latinskej Amerike. Duchovnosť je v nich čitateľná ako prirodzená súčasť života autorky. Čepiššáková sa venuje malbe, keramickej plastike, ako aj rôznym interiérovým i exteriérovým realizáciám a reštaurovaniu.

CURRICULUM VITAE | Andrea Čepiššáková sa narodila 12.4.1973 v Starej Lubovni. V r. 1987 — 1991 študovala na Strednej škole úžitkového výtvarníctva (odbor keramika) v Košiciach. V r. 1992 — 1993 pokračovala v štúdiu keramiky na Hochschule für Angewandte Kunst vo Viedni (Rakúsko). V r. 1995 absolvovala stáž v Mexiku (Taller experimental de ceramica, Mexico City). V r. 2000 absolvovala magisterské štúdium v ateliéri keramiky na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave. Je autorkou riešenia sakrálneho priestoru v saleziánskom kostole Jána Bosca v Prešove, absolvovala reštaurátorské práce na sakrálnych pamiatkach v jezuitskej misii Creel v Chihuahua v Mexiku. Vystavovala na individuálnych a kolektívnych projektoch na Slovensku, v Čechách, Rakúsku, Mexiku, Egypte, Chorvátsku a v Nemecku. Žije a tvorí v Košiciach.

ICONS — a set of paintings

acrylic on wood, 2007, property of the artist

DESCRIPTION OF THE WORK | A set of the paintings by which Andrea Čepiššáková writes stories that are for her very precious and special. (Reference: authentic texts of the author)

SWEET ARMY | diptych, 30 × 27 cm

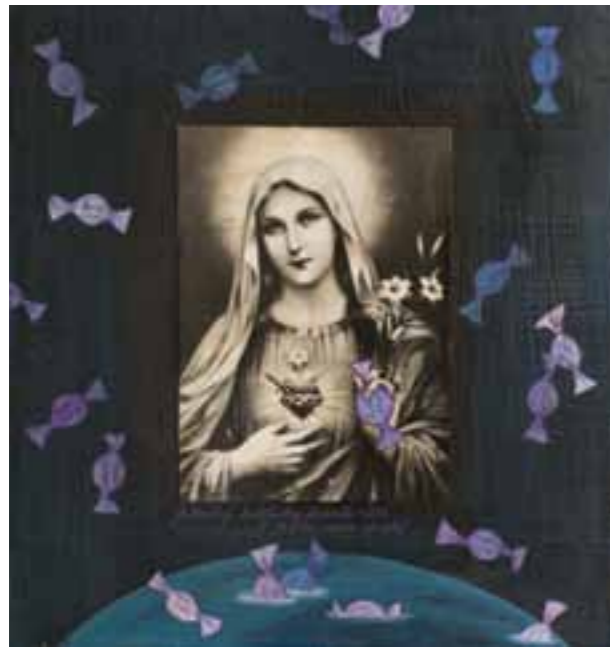
Thanks be to God for the Professionals! This TV show, that was once an Army magazine, has got high viewership in Slovakia. Or the homemade candies “Sweet Army” are dedicated just to all these professionals, who prepare this program for us with courage, patience and love, firstly in difficult terrain, then in filming editing room. To prepare 100 pieces “Sweet Army” we need honey, vanilla, and sugar cane. All of these ingredients are mixed over low heat with love and patience, this blend is cooled down, cut with love, wrapped in cellophane and finally packed to the professional’s luggage, for him to be able to rush into the terrain.

BE READY! | 30 × 27 cm

Sometimes I feel like a tank. I try to aim my missiles of love awkwardly, clumsy, and with force, but with confidence. Sometimes I hit the mark, but sometimes I miss the target. Sometimes it happens that our partner is not ready for the bomb attack. At that occasion it is good to meet the psychological guide — for example, the manual, how to prepare for the return of the partner from the mission...

ON CREATION | The reflection of Christianity has significant representation in the creation of the author. Her works reflect her personal experience of the outer and inner world, experiences and expertise, and they are also affected by her stay in Latin America. Spirituality can be read in them as a natural part of the author’s life. Čepiššáková is dedicated to painting, ceramics sculpture, as well as to a variety of interior and exterior materializations and restoration.

CURRICULUM VITAE | Andrea Čepiššáková was born on Apr. 4th 1973 in Stará Ľubovňa. In the yrs 1987 — 1991 she studies ceramics at School of Applied Arts in Košice. In the yrs 1992 — 1993 she continued studying ceramics at Hochschule für Angewandte Kunst in Vienna (Austria). In 1995 she completed internship stay in Mexico (Taller experimental de ceramica, Mexico City). In 2000 she graduated her master’s study in Studio of Ceramics at Academy of Fine Arts in Bratislava. She is the author of the sacral space in Salesian church of St. Jan Bosco in Prešov; she realized restoration works on sacral monuments in Jesuit mission at Chihuahua in Mexico. She exhibited at individual and collective projects in Slovakia, Czechia, Austria, Mexico, Egypt, Croatia and Germany. She lives and works in Košice.



Michaela Knížová

SV. SEBASTIÁN

fotografický cyklus, ink-jet print na papieri, 24 ks rôznych formátov, 2012, majetok autorky

POPIS DIELA | Fotografie zachytávajú sv. Sebastiana v rôznych polohách. Autorka postavu svätca očisťuje od sakrálneho, ale i od erotického vnímania. „Snažila som sa ukázať, že svätý Sebastión nie je len obraz zviazaného muža v lese so šípami v tele. Jeho odkaz a zmysel je hlbší a má svoje dôležité miesto v umení. Ukázala som, že prvky z legendy a mýtu o mučeníkovi môžeme nájsť aj v umení, ktoré jeho (históriou neoverený) život pretvára aj do svetských podôb a nie je iba popisným zobrazením príbehu, ako to bolo najmä v minulosti. Dôležité bolo pre mňa štúdium celej problematiky ako podklad pre moje osobné praktické prevedenie témy. Zaujímavé bolo aj zistenie, že som použila niektoré prvky a prostriedky, ktoré už v umení bolo použité nezávisle odo mňa.“ (Zdroj: text z bakalárskej práce autorky)

O TVORBE | Pôvodne sa venovala médiu maľby, v ktorej prepracovávala prevažne tému svätých. Postupne sa však našla vo fotografii, ktorá jej poskytla väčší priestor pre vyjadrenie ideí. Pre autorku sa fotografia stala primárnou pre rýchlosť zobrazenia a zachytenia okamihov. Na väčšine fotografií zachytáva svoje vlastné telo, realizuje aj performance. Ľudské telo vtáhuje do iracionálnych, magických a rozprávkových príbehov s melancholickým nádychom. V súčasnosti vo fotografii vychádza zo skúmania literatúry a osudov autorov. Pracuje s literárnymi motívami. Postupne sa odpútava od sakrálnych tém, ale neuzatvára túto kapitolu. Porovnáva sa so životom spisovateľov — hľadá súvislosti medzi podobnými osudmi z okruhu literátov. Je to pre autorku určitá forma arteterapie.

CURRICULUM VITAE | Michaela Knížová sa narodila 9.12.1982 v Hnúšti-Likier. V r. 1997 — 2002 študovala na Evanjelickom gymnáziu v Tisovci, v r. 2003 — 2008 na Katedre výtvarnej výchovy Fakulty prírodných a humanitných vied Prešovskej univerzity. Počas letného semestra v roku 2007 študovala na Instytute Sztuk Pieknych, Uniwersytet Rzeszowski v Poľsku. V r. 2008 — 2009 študovala v Ateliéri súčasného obrazu u doc. Adama Szentpéteryho na Katedre výtvarných umení a intermédií pri Fakulte umení na Technickej univerzite v Košiciach. V r. 2009 — 2012 študovala v ateliéri nových médií (prof. Anna Tretter a Michal Murin). Od r. 2012 pokračuje v magisterskom štúdiu. V roku 2013 absolvovala 2 mesačný rezidenčný pobyt na Ukrajine v Charkove (K.A.I.R). Momentálne žije a tvorí v Košiciach.

ST. SEBASTIAN

photographic cycle, ink-jet print on paper, 24 photos of different formats, 2012, property of the artist

DESCRIPTION OF THE WORK | Photos capture St. Sebastian in a variety of positions. The artist is cleansing the figure of the Saint from the religious but also from the erotic perception. “I was trying to show that it is not just a picture of a tied man in woods with arrows in his body. His message and the meaning are deeper and have their own important place in the art. I have showed that elements of the legend and myth of the martyr we can also find in the art that transforms his life (unverified by history) into a profane forms and it is not only a descriptive view of the story, as it was in the past. It was important for me to study the whole issue as a basis for my personal practical implementation of the theme. Also there was interesting the finding that I used some of the features and resources that have already been used in the art independently from me.” (Reference: the artist's text of Bachelor thesis)

ON CREATION | The author originally devoted herself to the medium of painting in that she predominantly remade the theme of Saints. However, she gradually found herself in the photography that provided to her more space for the expression of ideas. The photo become for the artist primary for the speed it displays and captures some eye-wink moments. She captures in most of her photos her own body as well as she materializes performance. She is bringing the human body to the irrational, magic and fairy tales with a melancholic touch. At present, she goes out in photography from research of the literature and the destiny of the authors. She works with some literary themes. Gradually, she unties from the sacral themes, but she does not conclude this chapter. She compares herself with the

life of writers looking for any connections between similar fates from the sphere of the men of letters. This is for the author some kind of an art-therapy.

CURRICULUM VITAE | Michaela Knížová was born on Dec. 9th 1982 in Hnúšťa-Likier. In 1997 — 2002 she studied at the Evangelic Secondary School in Tisovec, in 2003 — 2008 in Department of Art Education at the Faculty of Natural Sciences and Humanities of the University of Prešov. During the summer semester of 2007 she studied at the Instytute Sztuk Pieknych, Uniwersytet Rzeszowski in Poland. In 2008 — 2009 she studied in the Studio of the Contemporary Painting of Assoc. Prof. Adam Szentpétery at the Department of Fine Arts and Intermedia of the Faculty of Arts of the Technical University in Košice. In 2009 — 2012 she studied in the Studio of New Media (Profs. Anna Tretter and Michal Murin). Since 2012 she continues in master study. In 2013 she graduated the 2-months' residential stay in Ukraine in Kharkov 2 (K.A.I.R). She lives and works in Košice.



Matúš Lányi

IHS

olej na plátne, 167 × 420 cm, 2012, majetok autora

POPIS DIELA | Najnovšia séria olejomalieb transformuje a prostredníctvom vizuálnej príbuznosti redukuje funkciu sakrálnych liturgických predmetov ako kalicha i monštrancie – produktov práce barokového zlatníka Jána Silašiho, či mitru spišského biskupa Jána Vojtaššáka, na objekty dennej potreby s čisto profánnou funkciou. Z detailných častí týchto predmetov sú prostredníctvom média malby kreované nové vizuálne objekty, ktoré však nemajú ambíciu spochybovať funkciu pôvodných liturgických predmetov, ani samotného mýtu. Ich vizuálny status však zvyrazňuje paradox ich potenciálnej existencie v kontexte duchovnej tradície a jej súčasného vnímania. Dielo IHS, veľkorozmerná malba topánky, už aj podobnosťou názvu so športovými značkami obuvi evokuje prítomnosť elementu časovosti v kontraste s nadčasovým odkazom vyobrazených kresťanských symbolov. *(Zdroj: text autora)*

O TVORBE | Lányiho tvorba sa pohybuje na poli malby, inštalácie a videa. Jedna z dominantných tém, ktorej sa venuje, vychádza z Biblie, predovšetkým z Nového Zákona. Jeho poslanstvá tlmočí do nového vizuálneho jazyka, pre-pájajúceho biblické poslanstvá s vedou a počítačovým vizuálom. Vo vzájomnej konfrontácii a dialógu dvoch odlišných jazykov odhaľuje a objavuje nové uhly pohľadu na zobrazované témy. Vo svojej tvorbe dlhodobo reflektuje kresťanské témy a kultúru. *(Zdroj: text Mgr. Daniela Čarná, PhD.)*

CURRICULUM VITAE | Matúš Lányi sa narodil 15.11.1981 v Spišskom Podhradí. V r. 1996 – 2000 študoval na Škole úžitkového výtvarníctva v Košiciach. V r. 2000 – 2007 absolvoval štúdium na Fakulte umení Technickej univerzity v Košiciach v ateliéri grafiky a experimentálnej tvorby u Zbyňka Prokopa a prof. Rudolfa Sikoru. V rámci individuálnych a kolektívnych projektov vystavoval v Košiciach, Bratislave, Nových Zámkoch, Levoči, Trnave, v zahraničí vo Švajčiarsku, Poľsku, Česku, Francúzsku, Rakúsku i v Taliansku. Žije a tvorí v Spišskom Podhradí a v Bratislave.

IHS

oil on canvas, 167 × 420 cm, 2012, property of the artist

DESCRIPTION OF THE WORK | The latest series of oil paintings transforms and through the visual affinity reduces the function of sacral liturgical objects like a chalice and monstrance – works of the Baroque jeweller Ján Siláši, or the mitre of Spiš Bishop's Ján Vojtaššák – to the objects of the daily needs with purely profane function. From the detailed parts of the objects there are, through the medium of painting, created new visual objects that, however, do not have the ambition to doubt the function of original liturgical objects, or of the myth alone. Their visual status, however, highlights the paradox of their potential existence in the context of the spiritual tradition and its contemporary perception. The work of IHS, a large-scale painting of a boot, already by the similarity of its name with the sports brands of footwear evokes the presence of temporality element in contrast with a timeless message of depicted Christian symbols. *(Reference: text of the author)*

ON CREATION | The Lányi's work moves in the fields of painting, installation and video. One of the dominant topics, he is dedicated to, is based on the Bible, especially on the New Testament. His messages are interpreted to new visual language, connecting biblical messages with science and computer visual. In mutual confrontation and dialogue between these two different languages he reveals and discovers new points of view to the depicted topics. In his work he reflects, for a long time, the Christian themes and culture. *(Reference: Mgr. Daniela Čarná, PhD.)*



Martin Mlynarič

IKONY

C-prints, 2005, majetok autora

POPIS DIELA | Cyklus fotografií interpretuje sakrálné obrazy, vychádzajúc z predlôh byzantských ikon, kde autor zásadne vstupuje do plochy obrazu a to manipuláciou v pozitívnom farebnom procese. Vznikajú originály, znamenávajúce proces vzniku, momentálnu inšpiráciu, odtlačok interpretovaných postáv – reálne obrysy strieda abstraktný obraz, znak. Cyklus IKONY pozostáva zo série motívov Krista Pantokrata, Bohorodičky Hodegétrie a Apoštolov.

KRISTUS PANTOKRATOR | 40×30 cm

APOŠTOLI | 30×24 cm

O TVORBE | Martin Mlynarič pracuje klasickým procesom s použitím kombinovaných techník. Jeho tvorbu vystihuje experimentovanie, ako i interpretácia klasickej témy v kombinácii s manipulovaním fotografie. Vytvára obrazy, ktoré ponúkajú mnoho nových možností vnímania. Proces vzniku diela je podmienený predovšetkým tvorivým vstupom autora, pri Ikonách ide aj o sekvencovanie pri zmene formy. Autorova tvorba je poznamenaná teologickým štúdiom autora, hlavne pri interpretácií sakrálnych motívov. Žánrovo sa orientuje na štúdióvu fotografiu, krajinu, denníkové záznamy a fotografiu zátiší.

CURRICULUM VITAE | Martin Mlynarič sa narodil 21.4.1976 v Košiciach. V r. 1995 – 2002 absolvoval štúdium na Rímskokatolíckej Cyrilometodskej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, odbor teológia. V r. 2004 – 2009 študoval fotografiu na FAMU v Prahe, kde od r. 2009 pokračuje v štúdiu strihovej skladby filmu. Pravidelne sa zúčastňuje individuálnych a kolektívnych výstav na Slovensku, v Čechách i v Nemecku. Žije a tvorí pri Prahe v Čechách.

ICONS

C-prints, 2005, property of the author

DESCRIPTION OF THE WORK | The cycle interprets sacral paintings based on the patterns of Byzantine icons, where the author essentially enters the area of the image by manipulation in positive coloured process. In such process there rise originals recording the process of formation, immediate inspiration and offprint of interpreted figures – the real contours are changed with abstract image, the mark. The cycle ICONS consists of a series of themes of Christ Pantocrator, the God's Mother Hodegetria and of the Apostles.

CHRIST PANTOCRATOR | 40×30 cm

APOSTLES | 30×24 cm

ON CREATION | Martin Mlynarič works with the classic process of using combined techniques. His work can be understood by the experimentation, as well as the interpretation of classic theme in combination with manipulation with a photography. He creates images that offer many new possibilities of perception. The process of creating of the art-work is chiefly dependent on creative input of the author; at the Icons there is also about the sequencing when changing forms. The artist's work is marked by his theological study, especially in sacral themes interpretation. He is genre oriented to the studio photography, landscape, diary entries and still life photos.



KRÁTKY TELESNÝ SLOVNÍK SVĚTÝCH

cyklus, akryl na plátne, 30 × 30 cm, 2007, zo zbierok Nitrianskej galérie

POPIS DIELA | Cyklus deviatich drobných akrylových maliieb Krátky telesný slovník svätých je koncipovaný ako novodobý výtvarný lexikón svätcov. Ako to vyplýva z tohto slovníkového žánru, nejde o zobrazenie postáv ako takých, ale o prezentáciu ich atribútov, ktoré majú v tomto prípade podobu fragmentov ľudského tela – hlava, vlasy, oči, nos, zuby, prsia, prsty na rukách, chodidlá a podobne a ktoré odkazujú na často drastický spôsob, akým boli svätci umučení. Svätému Dionýzovi bola napríklad odťatá hlava, svätá Zoe bola obesená za vlasy na strom, svätej Apolónii pred upálením kliešťami a dlátom vytrhali zuby. Plocha, na ktorej sú zachytené atribúty konkrétnych svätcov má formu otvoreného listu v knihe, čím sa idea výkladového slovníka umocňuje. Ako kontrast k tejto dramatickej naratívnej línii obrazov, ktorá môže evokovať námety súčasných hororových filmov, autorka použila na pozadie maliieb extrémne žiarivú – reflexnú žltú farbu, ktorá cez asociácie so svetlom, svätosťou a svätožiariu symbolizuje večnosť svätcov. V tomto diele autorka súčasným výtvarným jazykom aktualizuje historickú kresťanskú ikonografiu. Pretože si uvedomuje, že veľa divákov nepozná historické súvislosti, z ktorých vychádzala, súčasťou inštalácie tohto projektu je aj legenda, v ktorej autorka datuje úmrtia jednotlivých svätcov a svätíc a podrobne opisuje spôsob ich mučeníckej smrti. (Zdroj: text kurátorky Nitrianskej galérie Barbory Geržovej)

O TVORBE | Dorota Sadovská patrí medzi výrazné osobnosti súčasnej domácej scény. Na výtvarnú scénu vstúpila v polovici 90. rokov 20. storočia, keď začala programovo pracovať predovšetkým s malbou, v tom čase stajacou mimo centra záujmu, ktorú často prepájala aj s inými médiami – fotografiou a videom. Autorkina tvorba má tri základné špecifiká. Jedným z nich je záujem o zobrazenie nahého ľudského tela, nielen jeho jednotlivých fragmentovaných častí, ale aj fascinácia jeho povrchom, samotnou pokožkou. Druhým je budovanie iluzívneho obrazového priestoru prostredníctvom charakteristickej perspektívnej skratky. Tretím je spôsob inštalovania maliieb a fotografií, ktoré autorka prepája s priestorom tak, že z dvojdimenzióňnych diel vznikajú trojdimenzionálne priestorové inštalácie. (Zdroj: text kurátorky Nitrianskej galérie Barbory Geržovej)

CURRICULUM VITAE | Dorota Sadovská sa narodila 5. 2. 1973 v Bratislave. V r. 1991 – 1997 vyštudovala malbu v Otvorenom ateliéri Rudolfa Sikoru na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave. V štúdiu pokračovala na École Nationale des Beaux Arts v Dijone vo Francúzsku (r. 1997 – 1999), v umeleckých ateliéroch u Orlan, Yan Pei-Ming a Pat Bruder. V r. 2004 získala titul ArtD. Venuje sa klasickej malbe, fotografii a videu. Od r. 1995 vystavovala na mnohých samostatných a kolektívnych výstavách na Slovensku, v Európe a Spojených štátoch. Vydala autor-ské katalógy SADO 1 (2005) a SADO 2 (2007). Žije a tvorí v Bratislave.

CONCISE CORPORAL DICTIONARY OF THE SAINTS

cycle, acrylic on canvas, 30 × 30 cm, 2007, from the collections of Nitra Gallery

DESCRIPTION OF THE WORK | The cycle of nine small acrylic paintings called Concise Corporal Dictionary of the Saints is framed as a modern fine-arts lexicon of Saints. As it is clear from this dictionary genre, this is not the depicting of the characters as such, but about the presentation of their attributes, which in this case took the form of fragments of the human body – the head, hair, eyes, nose, teeth, tits, fingers on the hands, feet, and so on, and which refer to the often drastic manner in which the Saints are martyred. For example, St. Dionysos was the head lopped, the St. Zoe was tree hanged by hair, St. Apollonia was before being burned had her teeth pulled by hammer a chisel. The area in which specific attributes of particular Saints are captured has the form of an open letter in a book, what has enhanced the idea of an interpretative dictionary by. As a contrast to this narrative line of images, that can evoke a themes of horror movies, the author applied to the background of the paintings extremely bright-yellow colour, that through the associations with light, Holiness, and glory symbolizes the eternity of the Saints. In this artwork, the author updates historical Christian iconography with the current visual art language. Because she is aware that a lot of the audience does not know the historical context from which her work was based, part of this project installation is also the legend, in which the author dates the death of both male and female Saints and describes in detail the manner of their martyrs' deaths. (Reference: text of the Nitra Gallery curator Barbara Geržová)

ON CREATION | Dorota Sadovska entered the fine art scene in the mid-1990s of the 20th century, when she started to work programmatically mainly with painting, at that time standing outside the centre of interest, which she often interconnected with other media – photo and video. The author work has three basic characteristics. One of them is interested in the view of the naked human body, not just its individual fragmented components, but also the fascination with its surface, with the skin alone. The second one is the building of the illusionary image space by means of the characteristic prospective shortcut. The third way is to install paintings and photographs that the author connects with a space, so that from the 2-dimensional works become 3-dimensional spatial installations. (Reference: text of the Nitra Gallery curator Barbara Geržová)

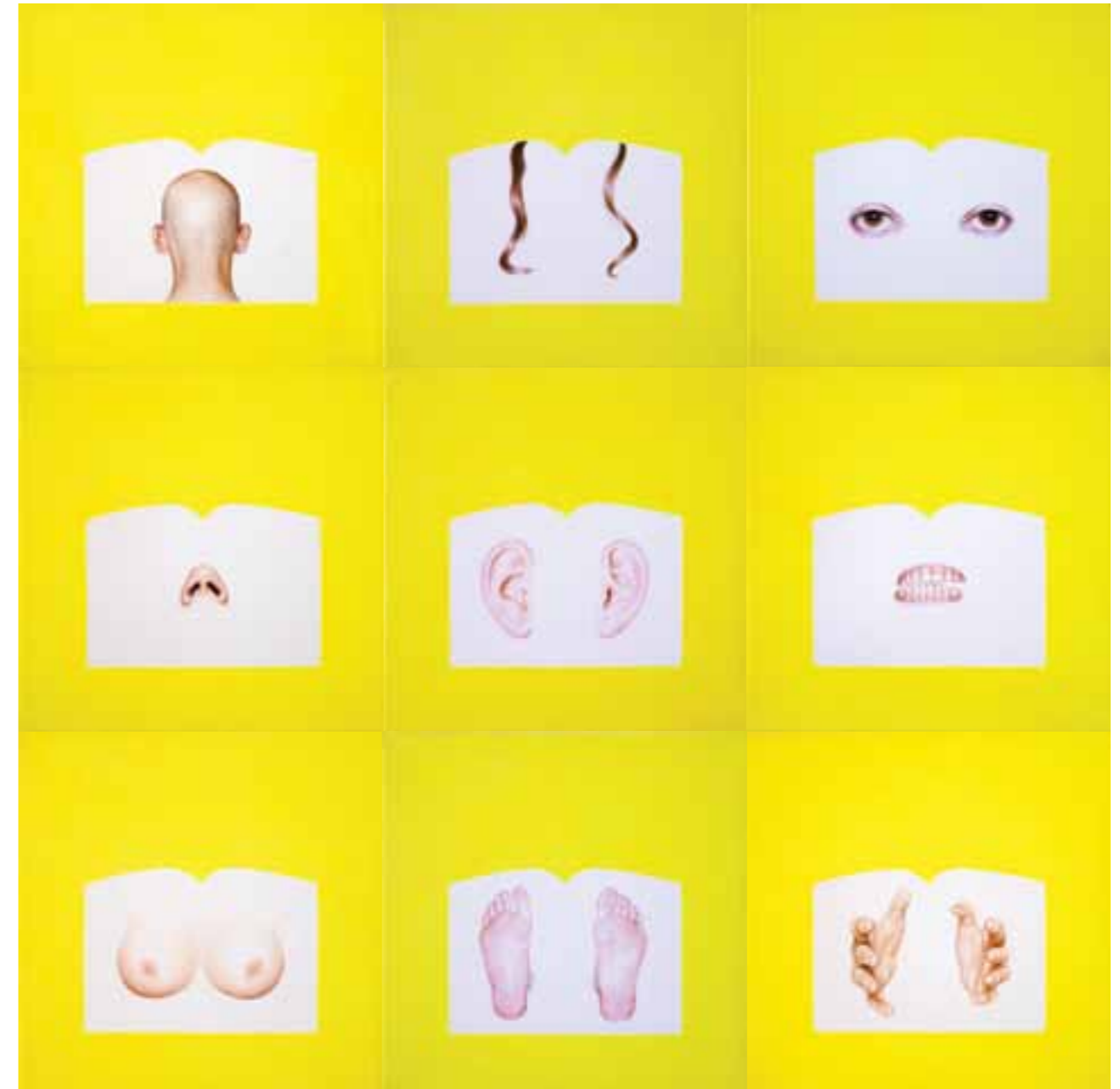
CURRICULUM VITAE | Dorota Sadovská was born on Febr. 5th 1973 in Bratislava. In the yrs 1991 – 1997 she studied painting in the Open Studio of Rudolf Sikora at the Academy of Fine Arts in Bratislava. She continued in her study at the École Nationale des Beaux Arts in Dijon in France (1997 – 1999), in the art studios of Orlan, Yan Pei-Ming and Pat Bruder. In 2004 she received the PhD. title. She is devoted to classical painting, photography and video. Since 1995 she exhibited at many individual and collective exhibitions in Slovakia, in Europe, and the United States. She released authoring catalogues SADO 1 (2005) and SADO 2 (2007). She lives and works in Bratislava.

ATRIBÚTY SVÄTÝCH | THE ATTRIBUTES OF THE SAINTS

z cyklu Krátky telesný slovník svätých
from the cycle Concise Corporal Dictionary of the Saints

1. **Svätý Dionýz** (hlava):
patrón Paríža, odťali mu hlavu, okolo roku 285 v Pa-riži
2. **Svätá Lucia** (oči):
patrónka zraku a svetla, sťatá v roku 304 na Sicílii
3. **Svätá Jana z Arcu** (uši):
vo svojom vnútri počúvala hlasy vyzývajúce zachrániť Francúzsko, patrónka bezdrôtovej telegrafie, upálená v roku 1431 v Rouen
4. **Svätá Agáta** (prsia):
odrezali jej prsia, nasledujúcu noc sa vo väzení zjavil svätý Peter a uzdravil ju, umučená okolo roku 250 na Sicílii
5. **Svätý Sabas** (prsty na rukách): obesený za prsty na figovník
6. **Svätý Krištof** (chodidlá):
preniesol cez rieku dieťa (Jezuliatko), patrón dopravy, zomrel okolo roku 250 (?) v Lykii (?), Turecko
7. **Svätá Zoe** (vlasy):
obesená za vlasy na strom, okolo roku 300 v Ríme
8. **Svätá Ebba** (nos):
škótska abatiša kráľovského pôvodu, aby unikla ne-priateľom, odrezala si nos, umučená okolo roku 680
9. **Svätá Apolónia** (zuby):
pred upálením jej kliešťami a dlátom vytrhali zuby, okolo roku 249 v Alexandrii

1. **St. Dionysos** (head):
patron saint of Paris, beheaded c. 285 in Paris
2. **St. Lucy** (eyes):
patron saint of sight and light, beheaded in 304 in Sicily
3. **St. Jane of Arc** (ear):
heard inner voices calling on her to save France, patron saint of the wireless telegraph, burnt in 1431 in Rouen
4. **St. Agatha** (breasts):
they cut her breasts, the next night in prison St. Peter appeared and healed her, martyred 250, Sicily
5. **St. Sabas** (fingers):
hanged for a fig tree by his fingers
6. **St. Christopher** (foot):
he transferred across the river child (infant Jesus), patron saint of transportation, died c. 250 (?) in Lykia (?), Turkey
7. **St. Zoe** (hair):
hanged from a tree by her hair, c. 300 in Rome
8. **St. Ebba** (nose):
Scottish abbess of royal origin, she cut off her nose to escape her enemy, martyred c. 680
9. **St. Apollony** (teeth):
before being burned her teeth were pulled-out with hammer and chisel, c. 249 in Alexandria



FABRICA BRITANNICA

cyklus, farebný ink-jet print, 100×70 cm, 2009, dar do zbierok GUS v r. 2013

POPIS DIELA | Konceptia grafík napriek svojej vizuálnej jednoduchosti v sebe skrýva niekoľko dôležitých aspektov súčasnej výtvarnej scény a je premyslenou skladbou autorčiných postrehov. Grafiky vytvárajú cyklus obrazov s tematicky zjednocujúcim momentom. Ním je postava Madony zasadená do minimalistického, maximálne skratkovite naznačeného priemyselného prostredia fabrík. V chladnom prostredí veľkovýroby sa objavuje Madona Majstra Pavla z Levoče, ktorá zosobňuje ženy pracujúce v manufaktúrnej výrobe. Gotická Madona vyňatá zo svojho z kontextu a vsadená medzi strohé línie počítačovej grafiky vyvoláva súcit so ženami, ktoré musia opustiť prostredie vlastného domova a odísť za bezútešným zamestnaním často až za hranice republiky. Použitím madon majstra Pavla autorka reaktualizuje slovenskú gotickú tvorbu do kontextu postkonceptuálnej grafiky. Grafické práce svojím obsahom nabádajú k zamysleniu sa nad otázkami súčasnej globalizácie a postavenia cudzincov vo vyspelých krajinách. (Zdroj: text Mgr. Magdaléna Bačová)

O TVORBE | Viktória Šoltisová je osobnosťou, ktorej životný štýl a estetické vnímanie vychádza z myšlienky vytvárať a prežívať v spoločenskom prostredí, ktoré ovplyvňuje vnútornú slobodu a tvorivosť. Svoj výtvarný prejav chápe ako otvorený systém smerom ku slobodnej kombinácii rôznych výtvarných myšlienok. Inšpiruje sa zákonmi, postupmi a pravidlami sveta foriem a vzťahov, aby reflektovala okrem vonkajšieho priestoru aj vnútorný ľudský, ktorý si človek nosí v sebe. Je to priestor slobody a úprimnosti. Kreatívne schopnosti môžu priestor nepretržite rozširovať do mnohých strán. Je to priestor senzuality. (Zdroj: text Mgr. Art. Robert Makar ArtD)

CURRICULUM VITAE | Viktória Šoltisová sa narodila 15.12.1984 v Skalici. V r. 2000 – 2004 študovala propagačné výtvarníctvo na Združenej strednej umeleckej škole v Kežmarku. V r. 2005 – 2009 absolvovala štúdium na Akadémii umení v Banskej Bystrici na Fakulte výtvarných umení v odbore grafika. V r. 2008 absolvovala stáž v Holandsku (Fontys University, Department of Visual Arts, Tilburg). V r. 2009 – 2011 študovala grafiku na Vysokéj škole výtvarných umení v Bratislave. Zúčastňuje sa kolektívnych výstav na Slovensku i v zahraničí. Žije a tvorí v Bratislave.

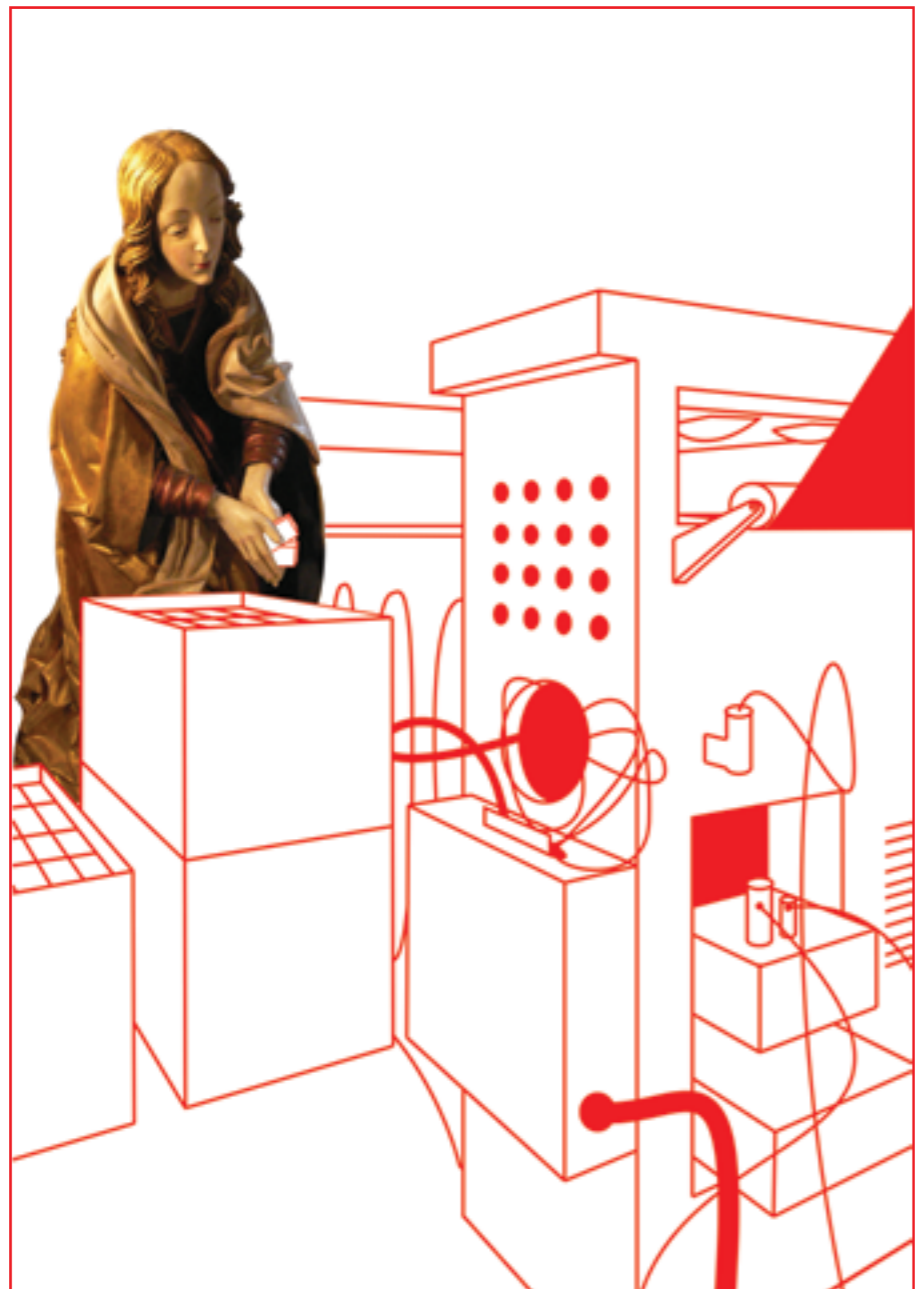
FABRICA BRITANNICA

cycle, colour ink-jet print, 100×70 cm, 2009, gift for the gallery collection in 2013

DESCRIPTION OF THE WORK | Despite its visual simplicity the concept of graphics holds some several important aspects of the contemporary art scene and it is sophisticated composition of the artist's observations. The graphics create a cycle of image with the thematically unifying moment. It is a figure of Madonna set in the minimalist, a maximally abbreviated environment of industrial factories. In a cold environment of mass production appears Madonna of Master Paul from Levoča, which personifies women working in the manufacture production. The Gothic Madonna picked out of her context, and seated between the austere lines of the computer graphics, raises sympathy with women who have to leave the environment of their own home and to leave for a miserable job, often beyond the borders of the country. Using the Madonnas of Master Paul the author re-up-to-dates Slovak gothic work into the context of post-conceptual graphics. Graphic works due their content encourage to consider the issues of contemporary globalisation and the status of aliens present in developed countries. (Reference: text Mgr. Magdaléna Bačová)

ON CREATION | Viktória Šoltisová is a personality whose lifestyle and aesthetic perception raises from the idea to create and survive in a social environment that affects the inner freedom and creativity. Her work is understood as an open system towards a free combination of different creative ideas. She is inspired with the laws, procedures, and rules of the world of forms and relationships in order to reflect, in addition to the outer space, also the inner human one that man bears in oneself. It is a space of freedom and sincerity. Creative abilities can space continuously expand into many directions. It is a space of sensuality. (Reference: text of Mgr. Art. Robert Makar, PhD.)

CURRICULUM VITAE | Viktória Šoltisová was born Dec. 15th 1984 in Skalica. In the yrs 2000 – 2004 she studied advertising art at the Comprehensive Secondary Art School in Kežmarok. In 2005 – 2009, she graduated at the Academy of Arts in Banská Bystrica at the Faculty of Fine Arts in the field of graphics. In 2008, she graduated internship in the Netherlands (Fontys University, Department of Visual Arts, Tilburg). In the yrs 2009 – 2011 she studied graphics at the Academy of Fine Arts in Bratislava in Bratislava. She participates in group exhibitions in Slovakia and abroad. She lives and works in Bratislava.



Monika Stacho

EAST SPIRITUALITY

cyklus fotografií, ink-jet print na papieri, 90×60cm, 2012, majetok autorky

POPIS DIELA | Súbor fotografií *East spirituality* zaznamenáva interiéry kostolov z netradičného pohľadu. „Každý príchod do kostola si vyžaduje pokľaknutie. Za posledných niekoľko sto rokov sa tisíce kolien dotýkalo týchto kostolných dlážok a dlažieb. Fotografie snímané z príkrej výšky sa snažia pripomenúť túto skutočnosť, rovnako ako to, že práve tento úkon je nasmerovaný na opačnú stranu – smerom hore,“ rozpráva autorka. Fotografie pochádzajú z kostolov v Spišskej Kapitule, z Kežmarku a z Levkušky.

O TVORBE | Monika Stacho si vyskúšala rôzne umelecké médiá. Vytvorila tabuľové maľby pre kaplnku dominikánov, absolvovala dielňu tradičnej maľby ikon v Rusku. Na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave realizovala niekoľko videoprác vytvorených z fotografických záberov pod názvom Annual report 2002, v ktorých sa postupne vymieňa banskobystrické prostredie i osoby za bratislavský ekvivalent a Funeral Hearts z roku 2003, kde sa na mieste pochovaných vzťahov začína rodiť nová budúcnosť. Na konci štúdia sa vrátila k fotografii a to digitálnej, ktorá v jej prípade reflektuje médium maľby (cykly Zvečneniny a Nedotýkajte sa). V r. 2008 – 2012 v spolupráci s fotografom Lubom Stachom realizovala konceptuálne projekty 2 Domy 1 Pána, O domoch, Ruiny a New Spirituality. Posledné roky prichádza s dokumentárnym konceptom osobného príbehu o vlastných deťoch a rodine, kde prekvapuje formálnou zmenou štýlu: od manipulovanej fotografie prechádza k naratívny dokumentom, prezentovaným ako obrazové leporelá v čase, či autoštylizované príbehy s rodnými aktérmi (Cesta do minulosti, Dva v jednom, Esther – nekonečný príbeh). Prizvaním 2 až 5 ročných detí do

fotografického projektu Magické roky (2009 – 2012) autorka vnikla na pole vedeckého výskumu o detskej amnézii, ale zároveň si ponechala možnosť skúmať možnosti rodinného albumu. Tretím projektom pokračujúcim témou detí je „turistický sprievodca“, cyklus s názvom Jonáš v bruchu veľryby (2012), ktorým nenápadne upozorňuje na devastáciu a dehumanizáciu životného prostredia hlavného mesta Bratislavy.

CURRICULUM VITAE | Monika Stacho sa narodila v r. 1977 v Spišskej Novej Vsi. Po absolvovaní Strednej umeleckej školy v Košiciach študovala na Akadémii umení v Banskej Bystrici (do r. 2001, prof. F. Hodonský) a na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave (do r. 2004, odbor fotografie, prof. L. Stacho), kde pokračuje v doktorandskom štúdiu. V r. 2004 získala cenu rektora Vysokej školy výtvarných umení, v r. 2006 bola nominovaná na Cenu Alcatelu a v r. 2013 na Essl Art Award. Vystavovala na individuálnych a kolektívnych projektoch v Bratislave (Mesiac fotografie, 2004), v Poprade (Dom fotografie, 2005), v Liptovskom Mikuláši (Dom fotografie, 2009), v Ostrave (Galéria Fiducia, 2008), v Banskej Bystrici (Štátna galéria, 2006), v Hradci Králové (Foma Gallery, 2008). V spolupráci s manželom – fotografom Lubom Stachom vystavovala v Nitre, Šali, Košiciach, v Prahe, v poľskom Přemysly a Varšave. Žije a tvorí v Bratislave.

EAST SPIRITUALITY

cycle of photographs, ink-jet print backed on the cap, 45×30cm, 2002, property of the artist

DESCRIPTION OF THE WORK | The set of photos *East spirituality* records interiors of churches from non-traditional view. “Any entrance to the church requires kneeling. For the last few hundred years, thousands of knees were touching the church floors and tiles. Photos taken from the steep height are trying to recall this fact, as well as the fact that this act is directed to the opposite side – upwards,” the artist says. The photos come from the churches of Spišská Kapitula, Kežmarok, and of Levkuška.

ON CREATION | Monika Stacho has tried various artistic media. She created panel-paintings for the chapel of the Dominicans, attended a workshop of traditional painting of icons in Russia. At the Academy of Fine Arts in Bratislava she has implemented some videos created of photographic images called Annual Report 2002, in which there are gradually exchanged the environment and persons of Banská Bystrica with their equivalent in Bratislava, and Funeral Hearts of 2003, where at the place of buried relationships there begins to birth a new future. At the end of her study she went back to photography namely to the digital one, that in her case reflects the medium of painting (cycles Perpetuances and Do Not Touch). In the yrs 2008 – 2012, in collaboration with the photographer Lubo Stacho, she carried out conceptual projects 2 Houses of 1 Lord, On Houses, The Ruins, and The New Spirituality. The past few years she comes with the concept of a personal story on her own children and family, where she surprises with the formal change of style: she is going from manipulated photography to the narrative documents, presented as folding picture-books at the time, or auto-stylization

stories of family actors (Journey to the past, Two in one, Esther-endless story). Inviting 2 to 5 years’ old children to the photographic project Magical years (2009 – 2012) the artist has entered the field of scientific research on child amnesia, but at the same time she has retained the option to explore the possibilities of a family album. The third project of ongoing theme of the children is the “tourist guide”, the cycle called Jonah in the Belly of a Whale (2012), by that she subtly highlights the devastation and dehumanization of environment in the capital city of Bratislava.

CURRICULUM VITAE | Monika Stacho was born in 1977 in Spišská Nová Ves. After absolving Secondary School of Applied Arts in Košice she studied at Academy of Fine Arts in Banská Bystrica (until 2001 at Prof. F. Hodonský) and at Academy of Fine Arts in Bratislava (until 2004, speciality Photography, Prof. L. Stacho) where she continues in doctoral study. In 2004 she was appreciated by the Academy of Fine Arts Chancellor award, in 2006 she was nominated to Alcatel Award and in 2013 to Essl Art Award. She participated in individual exhibitions in Bratislava (Month of Photography, 2004), Poprad (House of Photography, 2005), Liptovský Mikuláš (House of Photography, 2009), Ostrava (Gallery Fiducia, 2008), Banská Bystrica (National Gallery, 2006), Hradec Králové (Foma Gallery, 2008). In cooperation with her husband – photographer Lubo Stacho – she exhibited in Nitra, Šaľa, Košice, Prague, Polish Przemysl and Warsaw. She lives and works in Bratislava.



Eva Tkáčiková

SPOVEĎ

videoprojekcia, 2013, majetok autorky

POPIS DIELA | Práca s názvom „Spoved“ je záznam, mapujúci energiu miesta. Je to video-projekcia, vytvorená z fotografií kovových plechov zo spovedelníc najznámejších chrámov v Ríme (Basilica di San Paolo fuori le mura, Basilica di Santa Maria in Aracoeli, Basilica di Santa Maria Maggiore a iné). Vďaka blízkeho vzťahu ku grafike autorka vníma kovové plechy ako vizuálne matrice. Kovy majú zaujímavé vlastnosti, štruktúru, patinu a svojím spôsobom sú prijímačmi energie. Platne sú zdobené kresťanským symbolom a cez ich perforované otvory človek rozpráva o svojich najsilnejších emóciách. V šere menej nápadných kútov turisticky atraktívnych miest, otvormi plechov na spovedniciach prechádzajú tie najintímnejšie pocity, pocity viny, pokušenia, zlyhania. *(Zdroj: text autorky)*

O TVORBE | Autorka netvorí na základe nejakých konkrétnych cieľov, nekladie dôraz na výber témy. Vychádza z vnútornej potreby vyjadriť svoje pocity a reagovať na rôzne zásadné, či extrémne životné situácie. Pre jej práce je charakteristická efemérnosť (dočasnosť), s obľubou aplikuje netrvalé materiály. V procese tvorby sa stretávame so subjektívnym postojom k danej téme. Jedná sa o intímnu výpoveď smerujúcu až k akejsi autoterapii. Často pracuje so sebaíroniou, vizuálnou hrou, či s humornou interpretáciou zložitých problémov.

CURRICULUM VITAE | Eva Tkáčiková sa narodila 7.11.1974 v Žiline. V r. 1993 – 2000 absolvovala štúdium na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave, odbor voľná farebná grafika v ateliéri doc. Vojtecha Kolenčíka. Tvorí v oblasti grafiky a grafického experimentu, fotografie, objektu, ilustrácie, počítačovej grafiky, kresby a inštalácie. Venuje sa voľnej výtvarnej tvorbe, a tiež pedagogickej činnosti. Momentálne vyučuje na Škole úžitkového výtvarníctva v Košiciach. Zaujíma ju arteterapia, realizuje rôzne animácie a workshopy. Zúčastnila sa mnohých výtvarných sympózií, samostatných a kolektívnych výstav na Slovensku a v zahraničí (Poľsko, Česká republika, Maďarsko, Francúzsko, Litva). Svoju tvorbu predstavila na Pecha Kucha Night na Stanici Žilina-Záriečie (2011), Pecha Kucha Night v Košiciach (Košice-Kasárne, 2010) a na medzinárodnom projekte Nuit Blanche – Biela Noc 2012. Žije a tvorí v Košiciach.

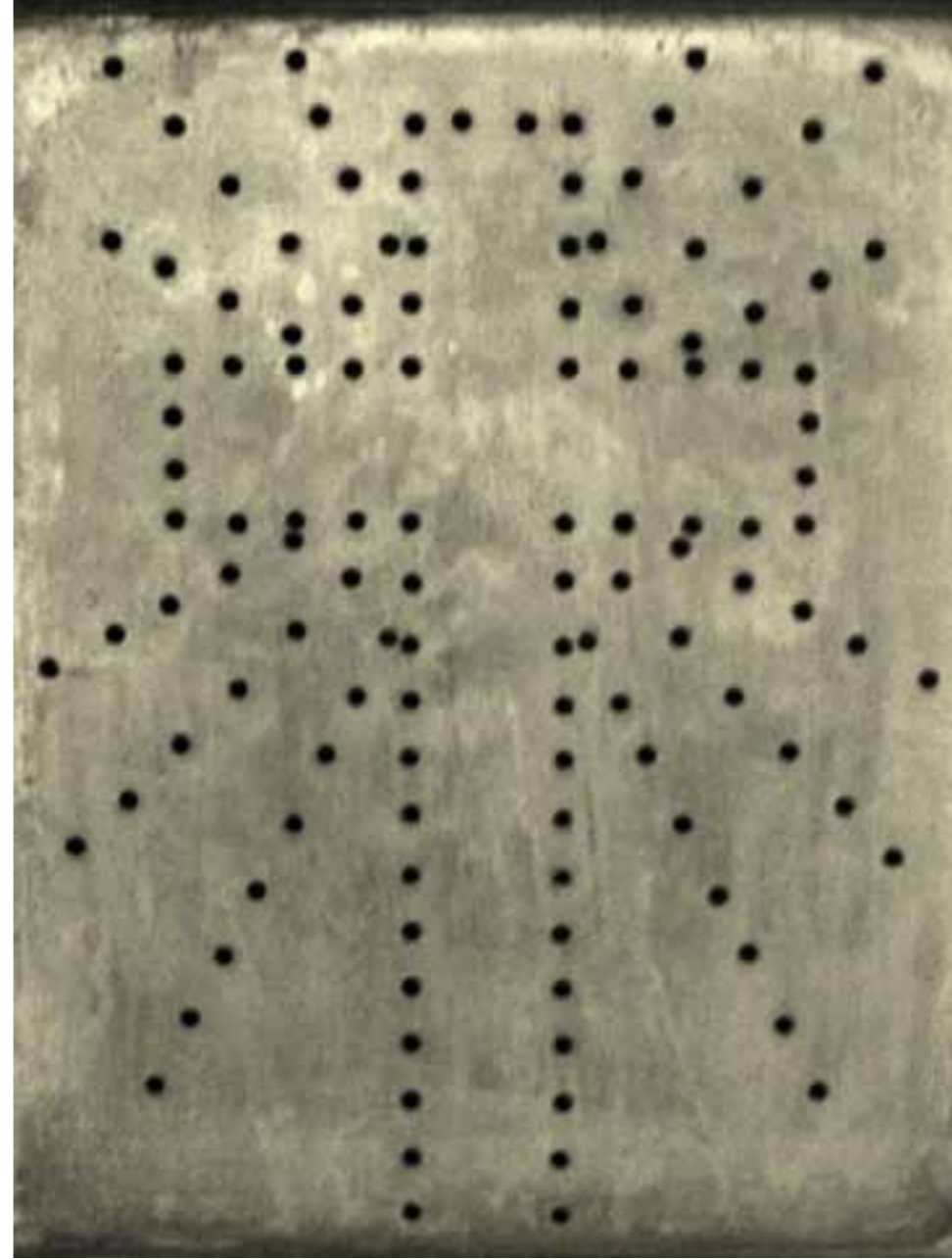
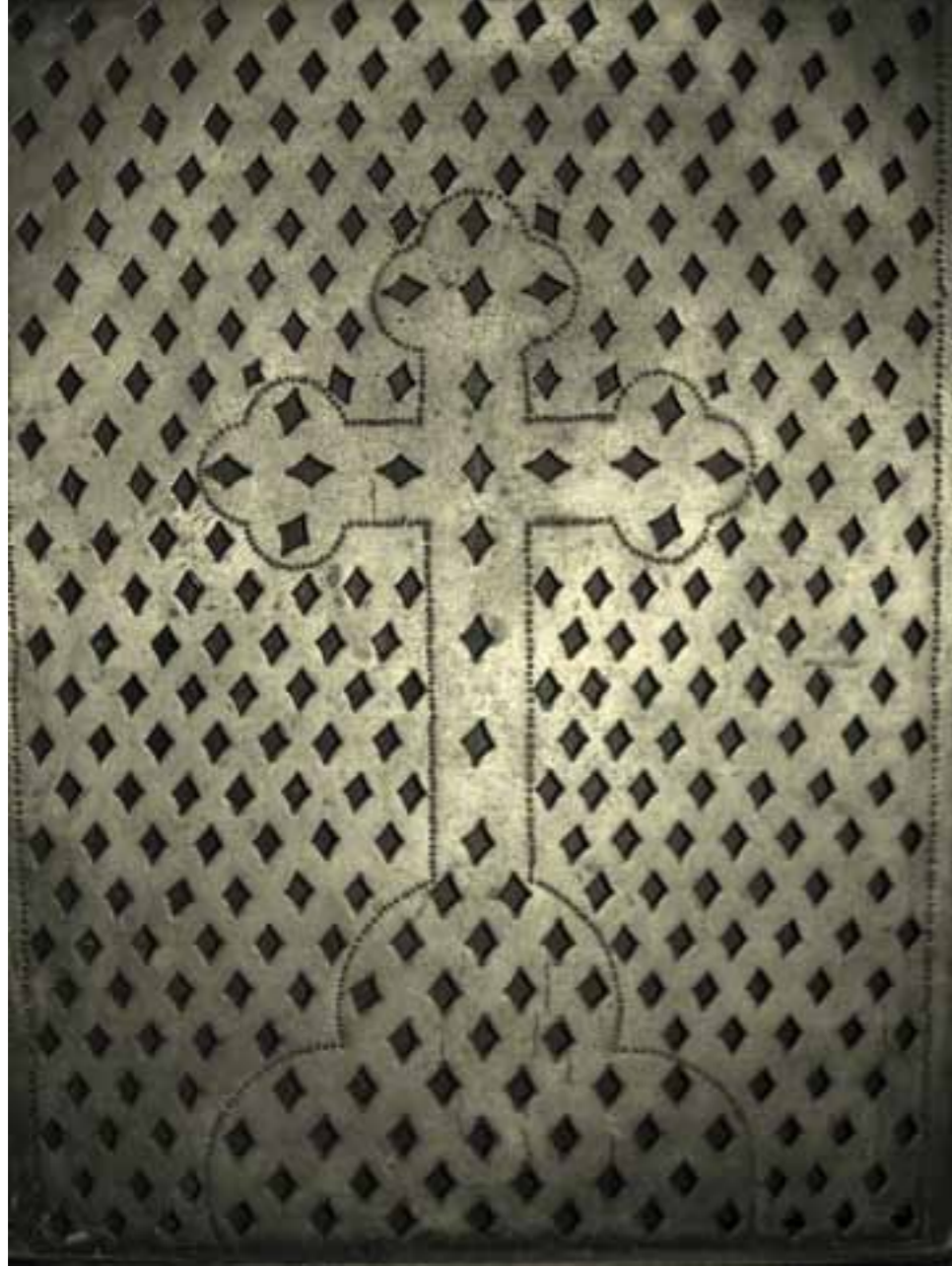
CONFESSION

video-projection, 2013, gift for the gallery collection in 2013

DESCRIPTION OF THE WORK | The work titled “Confession” is a recording, surveying the energy of space. It is a video-projection, created from the photos of the metal plates of the confession-boxes of the most famous temples in Rome (Basilica di San Paolo fuori le mura, Basilica di Santa Maria in Aracoeli, Basilica di Santa Maria Maggiore, and others). Thanks to her close relationship to the graphics the artist perceives metal plates as some visual matrices. Metals have interesting properties, structure, patina, and in their own way they are receivers of energy. The plates are decorated with Christian symbol, and through their index holes a man tells about his strongest emotions. In the shadow of less prominent parts of the touristically attractive sites, there pass through the holes of confession-boxes the most intimate feelings, feelings of guilt, the temptations, failures... *(Reference: the text of the artist)*

ON CREATION | The artist does not create on a base of any specific objectives, does not focus on the selection of theme. She is based on internal needs to express her feelings and to respond to a variety of essential, or extreme life situations. For her works there is characteristic an ephemerality (temporality), she likes non durable materials to be applied. In the process of creation we can meet a subjective attitude towards the topic given. This is an intimate statement pointing to some sort of auto-therapy. She often works with self-irony, visual game, or humorous interpretation of complex problems.

CURRICULUM VITAE | Eva Tkáčiková was born on Nov. 7th 1974 in Žilina. In yrs 1993-2000 she absolved study at the Academy of Fine Arts in Bratislava, department of free colour graphics in Studio of Assoc. Prof. Kolenčík. She works in field of graphic and graphic experiment, photography, illustration, computer graphics, drawing, and installation. She is dedicated to the free art creation, and also to pedagogical activity. Currently she teaches at the School of Applied Arts in Košice. She is interested in art-therapy, she implements a variety of animations and workshops. She participated in many fine-art symposiums, at individual and collective exhibitions both in Slovakia and abroad (Poland, Czech Republic, Hungary, France, Lithuania). She presented her work at Pecha Kucha Night at the railway station Žilina-Záriečie (2011), Pecha Kucha Night in Košice (Kosice – Garrison Houses, 2010) and at the international project Nuit Blanche – White Night 2012. She lives and works in Košice.



Ján Vasilko

INDUSTRIÁLNY SVÄTEC

akryl na plátne, 220×140 cm, 2008, súkromný majetok

POPIS DIELA | Vasilkova malba sa dlhodobo drží vyhraného výtvarného programu, vychádzajúceho z romantického nadšenia pre výrobné a úžitkové stroje, rôzne mechanizmy, výrobné haly a roboty. Stroje vo Vasilkových obrazoch plnia funkciu hrdinov príbehov, nositeľov ideologických či filozofických odkazov a symbolov. Dôležitým momentom je absurdita vo frankensteinovskej výmene rolí človeka a jeho výtvoru – neživého mechanického predmetu. Autor sa v rámci tohto transformačného procesu neustále voľne pohráva s klasickou ikonografiou, pričom využíva jej formálne i obsahové dogmy. Vlastné výtvarné prevedenie malby korešponduje s jej technicistnou námetovou základňou. Dominuje jej extrémne čistý rukopis, geometrická presnosť a línia, čisté plochy tvoriace jasné kompozície a utlmená farebnosť. V posledných prácach prechádza ku grafickejšíemu vyjadreniu, malba sa stáva takmer monochromatická a založená predovšetkým na lineárnych vzťahoch. Vasilkov osobný vzťah k „starým či novým strojom a poľnomechanizmom“ svojho času vyústil aj do založenia Strany Železných spolu s podobným utopickým romantikom – Petrom Králikom. (Zdroj: text Diana Majdánková)

O TVORBE | Maliar Ján Vasilko v duchu manifestu dvojčlennej skupiny Strany železných (druhým členom skupiny je P. Králik) utopickou fabuláciou poukazuje na skupiny, ktoré majú v spoločnosti dominantný vplyv: firmy, politické strany, celebrity šoubiznisu, športu. V intenciách dadaistického vnímania umenia ironizuje úskalia umeleckej produkcie, marketingu, reklamy. Vasilko pracuje vo sfére figurálnej malby, cez splývavý hladký rukopis a jazyk geometrie vyu-

žíva obrazový fond komiksu, pop-artovej estetiky, ktorými paroduje reklamný dizajn. Farebnosť malieb je väčšinou redukovaná na odtiene hnedej a šedej farby, ktoré sprostredkujú autorskú ikonografiu (bager, kombajn, hokejka, rám obrazu a pod.). V jeho témach sa mieša vtípné a posmešné s dôstojným a vážnym, umenie moderny so súčasným, romantické a melancholické s vizuálne racionálnym konceptom tvorby. (Zdroj: text Gabriela Garlatyová)

CURRICULUM VITAE | Ján Vasilko sa narodil 1.11.1979 v Humennom. V r. 1994 – 1998 študoval grafiku na Škole úžitkového výtvarníctva v Košiciach. V r. 1999 – 2005 študoval v ateliéri súčasného obrazu doc. A. Szentpéteryho a prof. R. Sikoru na Fakulte umení Technickej univerzity v Košiciach (Katedra výtvarných umení a intermédií). V r. 2003 študoval v ateliéri malby (prof. D. Fisher) na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave, v r. 2004 na Akadémii výtvarných umení v Prahe (ateliér malby u doc. V. Skrepla). Získal niekoľko ocenení v oblasti umenia: 2005 – Cena O. Čepána, 2008 – Cena za 2. miesto VÚB Banky, 2009 – Cena Strabag Artaward International, Viedeň. Od r. 2003 sa aktívne zúčastňuje mnohých kolektívnych projektov, má za sebou niekoľko úspešných samostatných prezentácií svojej tvorby doma i v zahraničí. Žije a tvorí v Košiciach, kde pôsobí ako pedagóg na Fakulte umení Technickej univerzity v Košiciach.

INDUSTRIAL SAINT

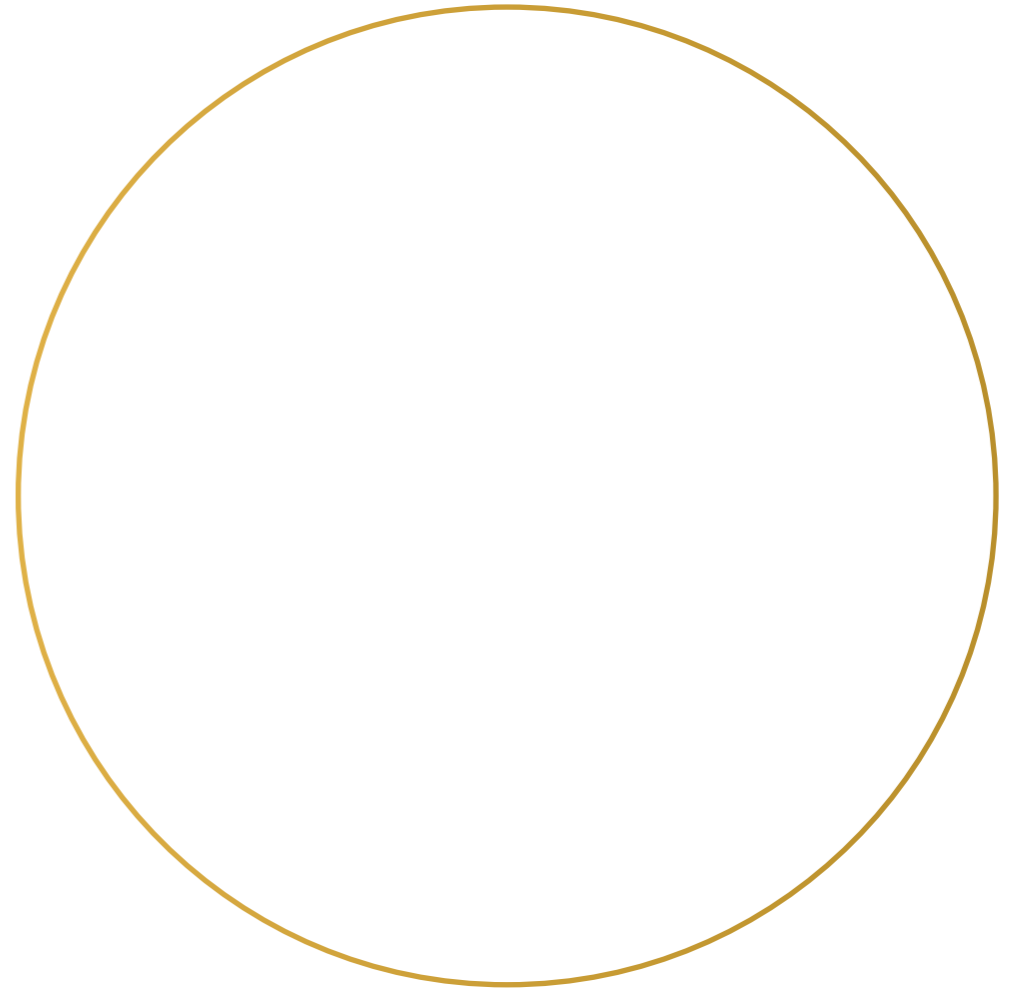
acryl on canvas, 220×140 cm, 2008, private collection

DESCRIPTION OF THE WORK | Vasilko's painting has long held a well-defined program, based on the romantic enthusiasm for manufacturing and utility machines, a variety of mechanisms, production halls, and robots. Machines in the Vasilko's paintings fulfil the function of the heroes of the stories, the holders of the ideological or philosophical references and symbols. An important point is the absurdity in the Frankenstein exchange of roles of man and his construct – inanimate mechanical object. The author in the context of this transformation process constantly freely plays with the classical iconography, while using its both formal and contents of dogma. The proper art design of the painting corresponds with its technicistic theme base. His extremely clean handwriting, geometric accuracy and the line, clean surfaces forming clear compositions, and muted colouring dominate here. In his recent works he passes to more graphic expression, the painting becomes almost monochromatic, and it is based primarily on linear relationships. Vasilko's personal relationship to the "old or new machines and farming mechanisms" resulted in its time in the founding of the Party of Irons together with a similar utopian romanticist – Peter Králik. (Reference: text of Diana Majdánková)

ON CREATION | Painter Ján Vasilko, in the spirit of the manifesto of the two-men Party of Irons (the second member of the group is P. Králik) points, with utopian plotting, at the groups, which have some dominant influence in the society: companies, political parties, celebrities of showbiz, and sport. In terms of Dadaistic perception of the arts he ironizes the pitfalls of artistic production, market-

ing, and advertising. Vasilko works in the sphere of figural painting; through the diffused smooth handwriting and the language of geometry he utilizes of the imaging fund of comics, pop-art aesthetics, by that he parodies the advertising design. Colourity of his paintings is mostly reduced to the shades of brown and grey colours that interpose author's iconography (excavator, harvester, a hockey stick, a picture frame, etc.). In his topics he mixes funny and taunting with a dignified and serious, the art of modernism with the current one, romantic and melancholic, with a visually rational concept of creation. (Reference: text of Gabriela Garlatyová)

CURRICULUM VITAE | Ján Vasilko was born Nov. 1st 1979 in Humenné. In yrs 1994 – 1998 he studied graphics at the School of Applied Arts in Košice. In yrs 1999 – 2005 he studied in the Studio of Contemporary Painting of Assoc. Prof. A. Szentpétery and Prof. R. Sikora, at Faculty of Arts of the Technical University in Košice (Department of Fine Arts and Intermedia). In 2003 he studied in the Studio of Painting (Prof. D. Fisher) at the Academy of Fine Arts in Bratislava, in 2004 at the Academy of Fine Arts in Prague (Studio of Paintings of Assoc. Prof. V. Skrepl). He has won several awards in the field of art: 2005 – the Price of O. Čepán, 2008 – Price for the 2nd place of VÚB Bank, 2009 – Award of the Strabag Artaward International, Vienna. Since 2003 he is actively participating in many collective projects, he has had a number of successful individual exhibitions of his work at home as well as abroad. He lives in Košice, where he works as a pedagogue at the Faculty of Arts of the Technical University in Košice.



Sacral Elementum II.

IKONY ICONS



Posledná večera

Apoštolský rad

sv. Bazil Velký, sv. Ján Zlatoústý

Kristus učiteľ

Archanjel Michal

Ukrižovaný Kristus

Čenstochovska Matka Božia

Nikitrion

Zmŕtvychvstanie

IKONY

Dana Barnová

V dialógu so sakrálnymi motívmi v súčasnej výtvarnej tvorbe je vystavený originálny súbor ikon zo zbierok Zemplínskeho múzea s podtitulom „Prinavrátaná krása ikon“, ktorý prezentuje nosné diela ako napr. Apoštolský rad s rímsami (2. polovice 18. storočia), súbor ikon z ikonostasu neznámej proveniencie (1780 – 1790), ikony Archanjela Michala, Krista Pantokrata, Arma Christi – Nikitrion s nástrojmi Kristovho umučenia, či Kríž, prezentovaný aj na výstave Krv v Slovenskej národnej galérii.

Výber ikon dokumentuje ikonopisnú tvorbu zemplínskej oblasti, jej premeny z „pravej“ ikony ako predmetu kultu na ikonu ovplyvnenú umením „západu“. Súbor 12 ikon z 2. polovice 18. storočia je torzom ikonostasu z neznámeho grécko-katolíckeho kostola, kde sa zachoval kompletný **Apoštolský rad** s rímsami. Ikony sú vytvárané tradičnou technikou temperovej maľby na kriedovom podklade s polychromovanou drevorezbou, zdobenou zlatými a striebornými fóliami s farebnými lazúrami a majú spoločné formálne znaky s ikonami z ikonostasov severovýchodného Slovenska z obdobia 18. storočia. Pravdepodobne sú prácou majstrov inšpirovaných poľskými rybotyčskými dielňami. Ich produkcia sa nachádza aj na našom území, prípadne slúžila v zjednodušenej podobe ako inšpirácia pre domáce ikonopisné dielne.

Príkladom podobnej produkcie sú ďalšie ikony: **Dva rady prazdnikov** z druhého radu ikonostasu, samostatná **ikona Archanjela Michala** v bohato rezbársky zdobenom ráme, **ikony Krista Pantokratora a Kríž**, datované do pol. 18. storočia. Ďalším uceleným prezentovaným súborom je **súbor 30-tich ikon** z ikonostasu neznámej proveniencie, dielenská práca (olej na drevenej podložke), datované 1780 – 1790, príklad prenikania vplyvov západnej rokokovej maľby do ikonopisnej tvorby. Z vystavených diel je ikonograficky zaujímavá **ikona Arma Christi – Nikitrion** s nástrojmi Kristovho umučenia, signovaná Janos Mihalyi 1839 (*publikovaná v knihe Ikony zo severovýchodného Slovenska od Štefana Tkáča*).

Zemplínske múzeum v Michalovciach je jedným z nevelkého počtu slovenských múzeí, dokumentujúcich vývin ikonopisnej tvorby na našom území. Ikonomaľba patrí k špecifikám regiónu východného Slovenska – oblasti stretu a prelínania sa dvoch kultúrnych vplyvov: kultúry západu a východu, rovnako aj cirkví: západnej – latinskej a cirkví východného obradu.

ICONS

Dana Barnová

In dialogue with the sacral motifs of contemporary art creation there is exposed an original set of icons from the collections of Zemplín Museum having the caption “**Returned Beauty of Icons**” which presents some major works, such as e.g. Apostolic Line of Ledges (the 2nd half of the 18th century), a set of icons of the iconostasis of unknown provenance (1780 – 1790), icons of the Archangel Michael, the Christ Pantocrator, Arma Christi – Nikitrion with the tools of the Christ’s Passion, or the Cross, presented also at the exhibition Blood in the Slovak National Gallery.

A selection of icons is documenting the iconographic creation of Zemplín region, its transformation from “the authentic” icon as an object of cult to the icon influenced by the art of “the West”. The set of 12 icons from the 2nd half of the 18th century is a fragment of the iconostasis remained from an unknown Greek-Catholic church, where there is preserved complete **Apostolic Raw** with a series of ledges. The icons are created by the traditional technique of tempera painting on glossy background with polychrome wood-carving decorated with gold and silver foils with colourful scumbles and they have common formal marks with icons from the iconostases of North-East Slovakia from the period of the 18th century. Probably they are the works of masters inspired by the Polish Rybotyčs’ workshops. Their production is also located on our territory, or served in a simplified form as an inspiration for the home iconographers’ workshops, respectively.

An example of a similar production are other icons: **Two Rows of Feast** from the second row of iconostasis, a separate **icon of Archangel Michael** in a richly decorated wood-carved frame, icons of the **Christ Pantocrator** and **The Cross** dated to a half of the 18th century. The next presented complete set is the **set of 30 icons** from the iconostasis of unknown provenance, workshops work (oil on wooden backing), dated to the yrs 1780 – 1790 as an example of the effects of influence of rococo Western painting penetration into iconography creation. From the exhibited art-works the icon **Arma Christi-Nikitrion** with the tools of Christ’s Passion is iconographically and was signed by János Mihalyi of 1839 (*published in the book Icons of North-East Slovakia by Štefan Tkáč*).

Zemplín Museum in Michalovce is one of the smallish numbers of Slovak museums documenting the evolution of the iconographic creation in our territory. The iconography belongs to the particularities of the Eastern Slovakia region – the areas of conflict and overlapping between the two cultural influences: the culture of the West and the East, as well as the Churches – the Western Latin Church and the Eastern rite Churches.

VÝBER ZO SÚBORU TRIDSIATICH IKON | THE SELECTION OF A SET OF 30 ICONS

Neúplný ikonostas zo zbierok Zemplínskeho múzea v Michalovciach je príkladom rokokového ikonostasu z 18. storočia neznámej proveniencie. Jedná sa o súbor 30 ikon, tvorený fragmentmi štyroch, z pôvodne piatich radov ikonostasu. Prezentovaný bol výber: ikony Krista – Učiteľa, Bohorodičky, 6 apoštolov, 4 evanjelistov a ikona Poslednej večere.

Ikona Krista Učiteľa. Spolu s ikonou Bohorodičky s malým Kristom v náručí je jednou zo závažných ikon ikonostasu (Despotikai eikone).

Ikona Poslednej večere (grécky Mysrikos Deipnos, rusky Tajnaja večerja), zastupujúca významnú udalosť v živote Krista, sa pôvodne nachádzala v druhom rade ikonostasu nad cárskymi dverami. Ďalšiu skupinu tvoria **ikony šiestich apoštolov** z tretieho radu ikonostasu, s osobnými atribútmi a doplňujúcimi nápismi: sv. Šimon, sv. Andrej, sv. Peter, sv. Pavol, sv. Filip, sv. Jakub – hlásatelia evanjelia a pokračovatelia Kristovho diela. Z ikonostasu sa zachovali aj **ikony štyroch evanjelistov** – sv. Marka, sv. Matúša, sv. Lukáša a sv. Jána.

Súbor tridsiatich ikon zo zbierok Zemplínskeho múzea v Michalovciach je typickým príkladom presahovania a miesenia technológie, ale i slohov na východe Slovenska. Je to príklad prenikania vplyvov západnej barokovej a rokokovej maľby do ikonopísnej tvorby a premeny tzv. pravej ikony na náboženský obraz v duchu západného umenia.

The incomplete iconostasis from the collections of the Zemplín Museum in Michalovce is an example of the rococo iconostasis of the 18th century of unknown provenance. This is a set of 30 icons, made up of four fragments remained of the originally five series of the iconostasis. There was presented the choice of icons: icons of the Christ – The Teacher, the Theotokos, of the Mother of God, of the 6 Apostles, of the 4 Evangelists and the icon of The Last Supper. The icon of the Christ the Teacher along with the icon of Mother of God with Small Christ in her Arms belong to the obligatory icons of any iconostasis (Despotikai eikone).

The icon of The Last Supper (in Greek Mysrikos Deipnos, in Russian Tajnaja večerja), representing a significant event in the life of Christ, was originally present in the second row of the iconostasis above the tsars' door. Another group is made up by the **icons of six Apostles** from the third row of the iconostasis having the personal attributes and additional inscriptions: St. Simon, St. Andrew, St. Peter, St. Paul, St. Philip, and St. James – the announcers of the Gospel and continuators of the Christ's work. From the iconostasis there remained also the **icons of four evangelists** – of St. Mark, St. Matthew, St. Luke and St. John.

The set of thirty icons from the collections of Zemplín Museum is a typical example of overlapping and mixing of technology as well as styles in the East of Slovakia. This is also an example of the penetration effects of the Western baroque and rococo paintings in the iconographers' creation and transformation of the so called authentic icon to the religious image in the spirit of Western art.



IKONA POSLEDNÁ VEČERA ZO SÚBORU 30-TICH IKON | ICON THE LAST SUPPER FROM THE SET OF 30 ICONS

okolo 1780 – 1790, olejomalba na dreve, drevorezba, zlátenie, 78,5 × 120 cm |
around 1780 – 1790, an oil painting on wood, wood-carving, gilding, 78,5 × 120 cm

APOŠTOLSKÝ RAD Z IKONOSTASU | APOSTOLIC RAW FROM THE ICONOSTASIS

Na výstave prezentovaný kompletný **Apoštolský rad** s rímsami – nadstavcami (6 a 6 ikon), tvorí súbor 12 ikon, torzo tretieho radu ikonostasu z neznámeho grécko – katolíckeho kostola, ktoré je vzácnym dokladom ikonopisnej tvorby Karpatskej oblasti.

Postavy apoštolov s atribútmi v rukách a identifikujúcimi nápismi na hornej rímse – nadstavci, sú zobrazené schematicky, s výraznou obrysou líniou a redukovanou farebnosťou plošne prevedenej maľby. Ikony sú zjednotené súvislým pásom stĺpovej architektúry s rezbárskou výzdobou, s prevládajúcou modro-červenou farebnosťou. Použitá bola tradičná technika temperovej maľby na kriedovom podklade. Spôsob písania ikon aj rezbárska výzdoba vykazujú spoločné formálne znaky s ikonami z ikonostasov severovýchodného Slovenska z obdobia 18. storočia. Pravdepodobne sa jedná o prácu dielne inšpirovanej poľskými Rybotyčskými dielňami, ktorých produkcia sa nachádza aj na našom území, prípadne slúžila v zjednodušenej podobe ako inšpirácia pre domáce ikonopisné dielne.

At the exhibition presented complete **Apostolic raw** with ledges – extensions (6 and 6 icons), consists of a set of 12 icons, the torso of the third row of the iconostasis of an unknown Greek-Catholic church, which is a rare document of iconographic creation of the Carpathian area.

The figures of the Apostles with their attributes in their hands and identifying inscriptions on the top ledge – the extension piece are shown schematically, with distinctive contour line and reduced colours variety of the face-made painting. The icons are unified with coherent belt of column architecture with wood-carved decoration having prevailing blue-red colours variety. The traditional technique of tempera painting on glossy background was used. The way of iconography and wood-carving decoration show common formal marks with the icons from the iconostasis of North-East Slovakia from the period of the 18th century. Most likely it is the work of the workshop inspired by Polish Rybotyč's workshops, whose production is also located in our territory, or it served in a simplified form as an inspiration for the home iconographers' workshops.

APOŠTOLSKÝ RAD Z IKONOSTASU | APOSTOLIC RAW FROM THE ICONOSTASIS

2. polovica 18. storočia, dve dosky so šiestimi ikonami, tempera na dreve, kriedový podklad, polychromovaná drevorezba, doska 200 × 80 × 7 cm, rímša 505 × 20 × 17 cm | the 2nd half of the 18th century, two plates with six icons, tempera on wood, coated substrate, polychromed wood-carving, plate 200 × 80 × 7 cm, ledge 505 × 20 × 17 cm



IKONY CIRKEVNÝCH OTCOV |

sv. Bazil Velký, sv. Ján Zlatoústý

ICONS OF THE CHURCH FATHERS |

St. Basil the Great, St. John Chrysostom

Ikony svätých Bazila Velkého a Jána Zlatoústeho sú pravdepodobne fragmentom ikonostasu neznámej proveniencie a tvorili pôvodne bočné steny vstupu do svätyne, symbolicky vyjadrujúce vstup do tajomstva viery.

Prvá z ikon zobrazuje sv. Bazila Velkého (rusky: Bazilij Velikij, 330 – 379), jedného z „veľkých cirkevných Otcov“, ochrancov a svedkov pravoslávnej viery. Spolu s Jánom Zlatoústym, Gregorom Teológom a svätým Ataná-zom mu bol priznaný čestný titul „veľkých učiteľov cirkvi“.

Druhá z ikon – ikona svätého Jána Zlatoústeho (grécky: Johannes Chrisostomos, rusky: Joann Zlatoust, 4. storočie) tvorí pendant k ikone svätého Bazila Velkého. Svätému Jánovi Zlatoústemu boli pripisované mnohé diela neznámych cirkevných spisovateľov – dodnes sa v gréckokatolíckej cirkvi slúži Liturgia svätého Jána Zlatoústeho.

Výrazné kontúry, kompozične nekomplikovaná plošná maľba kultivovanej farebnosti oboch ikon, nápisy so zložitejším typom písma ako je zaužívaný v Karpatskej oblasti, poukazujú na import a pravdepodobnú provenienciu – prácu ukrajinských ikonopisných dielní.

The icons of the Saints Basil the Great (in Russian: Bazilij Velikij, 330 – 379), and John Chrysostom are probably some fragments of the iconostasis of an unknown provenance and they were originally the side walls of entering to the sanctuary, symbolically expressing the entry into the mystery of faith.

The first one of the icons shows St. Basil the Great (in Russian: one of the “Great Church Fathers”, the defenders and witnesses of the Orthodox faith). Together with John Chrysostom, Gregory the Theologian and St. Atanas, he was awarded an honorary degree “of Great Teacher of the Church”.

The second of the icons – the icon of St. John Chrysostom (in Greek: Johannes Chrisostomos, in Russian: Joann Zlatoust, the 4th century) – is the counterpart to the icon of St. Basil the Great. Saint John Chrysostom has been assigned for many works of unknown ecclesiastic writers – there is still served the Liturgy of St. John Chrysostom in the Greek-Catholic Church.

Distinctive contours, compositionally uncomplicated surface painting of cultivated colours variety of the both icons, inscriptions with more complex font, as it is customary in the Carpathian area, point to import and the probable provenance – the work of Ukrainian iconographers’ workshops.

IKONY CIRKEVNÝCH OTCOV – SV. BAZIL VELKÝ, SV. JÁN ZLATOÚSTÝ |

ICONS OF THE CHURCH FATHERS – ST. BASIL THE GREAT, ST. JOHN CHRYSOSTOM

okolo 1750 – 1780, olejová tempera na dreve, 124 × 33 cm a 124 × 34 cm |

around 1750 – 1780, oil tempera on wood, 121 × 33 cm and 120 × 34 cm



IKONA KRISTUS UČITEĽ | ICON OF CHRIST THE TEACHER

Samostatná ikona v jednoduchom drevenom ráme vychádza pôvodne z ikonografického typu Krista – Pantokratora. Tento ikonografický typ je označovaný aj ako Kristus – Učiteľ, s gestom skôr poučajúcim a nabádajúcim k pozornosti, než gestom prísneho Sudcu Vševládcu.

Ikona zo Zemplínskeho múzea je pravdepodobne prácou domáceho maliara oboznámeného s tvorbou ikon, rešpektujúceho niektoré princípy ikonomalby, prebraté v zjednodušenej až zľudovenej podobe.

A separate icon in a simple wooden frame comes originally from an iconographic type of the Christ – Pantocrator. This iconographic type is also referred to as a type of Christ – the Teacher, with a gesture of more instructing and encouraging the attention rather than the gesture of strict Judge Almighty. The icon from Zemplin Museum is likely to be a home painter's work who was familiarized with the creation of icons which is respecting some of the principles of iconography which were taken in the simplified up to popular forms.

IKONA KRISTUS UČITEĽ | ICON OF CHRIST THE TEACHER

okolo 1780, tabuľová maľba – olejomalba na dreve, 72 × 49,3 cm | around 1780, panel painting – oil on wood, 72 × 49,3 cm



IKONA ARCHANJEL MICHAL (MICHAEL) | ICON OF ARCHANGEL MICHAEL

Archanjel Michal (grécky: Michael) — „archistratégos, knieža vojska nebeského“, je často spomínaný v apokryfných textoch ako tróniaci anjel boží, v antickom, liturgickom alebo vojenskom odeve. Malba je plochá, lineárna. Istá plasticita je vyjadrená pri líniách tváre. Výrazné, bohato zdobené architektonicky ponímané rámovanie ikony s plastickou ornamentálnou výzdobou podčiarkuje jej majestátnosť a dôležitosť.

The Archangel Michael (the same in Greek: Michael) — “archistratégos, the Prince of the army of heavens”, is often mentioned in the apocryphal texts such as the Enthroned Angel of God, in antique, liturgical or military clothing. The painting is flat, and linear. Same plasticity is expressed in the lines of the face. Expressively and richly decorated architecturally understood framing of the icon, with plastic ornamental decoration underlines its grandeur and importance.

IKONA ARCHANJEL MICHAL (MICHAEL) | ICON OF ARCHANGEL MICHAEL

2. polovica 18. storočia, tabuľová malba v zdobenom architektonicky ponímanom ráme, olejová tempera na dreve, drevozrezba, polychrómia, striebrenie; doska 65,5 × 98 × 7 cm, rám 131 × 91 × 22,5 cm |

the 2nd half of the 18th century, panel painting in a decorated architecturally understood frame, oil tempera on wood, wood-carving, polychromy, silver plating; plate of 65,5 × 98 × 7 cm, frame 131 × 91 × 22,5 cm



IKONA UKRIŽOVANÝ KRISTUS – KRÍŽ | ICON OF CRUCIFIED CHRIST – CROSS

Kríž s námetom Ukrižovania Krista z 2. pol. 18. stor. je typickou ukážkou zľudovenej ikonopisnej tvorby, charakteristickej pre náš región. Plošná malba je prevedená v jednoduchej rustikálnej štylizácii a zjednodušení. Súčasťou priestorovej kompozície kríža sú aj dva vyrezávané štylizované atribúty – nástroje mučenia – kópia a palica s hubkou namočenou v octe. Nad hlavou Krista je už tradične umiestnená tabuľka so skratkami začiatočných písmen „/IC XC/“. V dolnej časti sa pod Kristovými nohami nachádza Adamova lebka s nápisom, poukazujúca na prítomnosť smrti i vykúpenia, obľúbený ikonografický námet.

The Cross with the theme of the Crucifixion of Christ from the 2nd half of 18th century is the demonstration of popularized iconographic creation that is characteristic for our region. The plane painting is accomplished in a simple rustic stylization and simplification. The parts of the spatial composition of the cross are also two carved stylized attributes – the tools of torture – a lance and a stick with a sponge soaked in vinegar. Above the head of Christ there is traditionally placed on the table with the acronyms of initials “/IC XC/”. At the bottom part under of the Christ’s legs there is Adam’s skull with the writing referring on the presence of death and redemption – a favourite iconographic theme.

IKONA UKRIŽOVANÝ KRISTUS – KRÍŽ | ICON CRUCIFIED CHRIST – CROSS

okolo 1750 – 1780, olejová tempera na drevenej podložke, 88 × 119,5 × 3 cm |
around 1750 – 1780, oil tempera on wooden backing, 88 × 119,5 × 3 cm



IKONA ČENSTOCHOVSKA MATKA BOŽIA | ICON OF THE MOTHER OF GOD CZESTOCHOWA

Obraz Panny Márie Čenstochovskej patrí ikonograficky do skupiny ikon Bohorodičky – Matky Božej typu Hodegetria – tá, ktorá sprevádza.

Ikona zo zbierok Zemplínskeho múzea, nazývaná Čierna Madona je pravdepodobne importom z poľských ikonopisných dielní. Plošnú maľbu inkarnátov dopĺňa zlátený plastický ornament pláštá, zlátená lúčovitá svätožiara a zlátené pozadie dekorované dvanástimi kvietkami po obvode svätožiary. Tmavá farba inkarnátu je interpretovaná rôznymi spôsobmi, od citácie Starého zákona – Veľpiesne, Piesne piesní, po technologický nedostatok – sčernenie laku. Rozhodne je však zaujímavým ikonografickým typom.

The Picture of the Virgin Mary of Czestochowa belongs iconographically to the group of icons of the Mother of God – the Mother of God Hodegetria's type – “who she accompanies”.

The icon from the collections of Zemplín Museum, called the Black Madonna is probably an import from the Polish iconography's workshops. Plane painting of incarnates is completed with golden plastic ornament of coat, gold-plated beamed halo and gilded background decorated with twelve flowers around the perimeter of the halo. The dark colour of the incarnate is interpreted in different ways, from the quotations of the Old Testament – (the Song of Songs), up to the lack of technology – blackening of the varnish. However, it is definitely an interesting type of iconography.

IKONA ČENSTOCHOVSKA MATKA BOŽIA | ICON OF THE MOTHER OF GOD OF CZESTOCHOWA

okolo 1750, drevo, olejová tempera, plastický šepsový ornament, zlátenie, 46,5×33 cm |
around 1750, wood, oil tempera, plastic, coating ground ornament, gilding, 46,5×33 cm



IKONA ARMA CHRISTI | Nikitrion a Zmŕtvychvstanie

ICON ARMA CHRISTI | Nikitrion and the Resurrection

Liturgické predmety — diela výtvarného umenia a umeleckých remesiel, tvorili vždy neodmysliteľnú súčasť interiérov kostolov. Mnohé z nich mali predovšetkým náučný charakter: „Aby tí, ktorí nepoznajú písmená, vyčítali aspoň z vyobrazení to, čo neboli schopní vyčítať z kníh.“ Príkladom takejto produkcie je obojstranná ikona od Jánoša Mihalyiho z roku 1839 s námetom „Zmŕtvychvstania“ na jednej, a ikonograficky zaujímavým „Arma Christi“ na druhej strane. Názov „Arma Christi“ v ikonografii východnej cirkvi „Nikitrion — Oslávenie kríža“ označuje zobrazenie nástrojov so scény utrpenia a smrti Krista: kríž, trňová koruna, kladivo, klince kalich, rúcho atď., námetu obľúbeného najmä v období baroka, objavujúce sa aj na kultových krížoch a prívěskoch ružencov. Boli považované za účinné zbrane proti hriechu, ktoré mali moc vykoreniť každý zárodok zla v ľudskej duši.

The liturgical objects — the works of fine arts and art-crafts, always created the essential part of the interiors of churches. Many of them had primarily educational feature: “for those which do not know letters, now they can at least read from some depictions of what they have not been able to read in books.” An example of such production is double-sided icon of János Mihalyi of 1839, with the theme of “Resurrection” on the one side, and iconographically interesting “Arma Christi” on the other side. The name “Arma Christi” in the iconography of the Eastern Church “Nikitrion — Glorification of the cross” indicates the depiction of the tools of the scenes of suffering and death of Christ: cross, thorn crown, hammer, nails, chalice, robes, etc., of the topics that were popular especially in the period of the Baroque, as well were emerging in the cult crosses and of the trinkets of prayer beads. They were considered to be effective weapons against the sin that had the power to uproot every germ of evil in the human soul.

JANOS MIHALYI: IKONA ARMA CHRISTI — NIKITRION | JANOS MIHALYI: ICON ARMA CHRISTI — NIKITRION

1839, drevo, olej, 50 × 44 cm | 1839, wood, oil, 50 × 44 cm

JANOS MIHALYI: ZMŔTVYCHVSTANIE | JANOS MIHALYI: RESURRECTION

1839, drevo, olej, 50 × 44 cm | 1839, wood, oil, 50 × 44 cm



Realizácia výstav | Realization of exhibitions:

27.6. – 28.9.2013 | Galéria umelcov Spiša, Spišská Nová Ves
7.11. – 20.12.2013 | Zemplínske múzeum, Michalovce

*Katalóg bol vydaný v rámci projektu Sacral Elementum II. vďaka finančnej podpore Ministerstva kultúry SR |
The catalogue has been published as a part of the project Sacral Elementum II. thanks to the financial support
of the Ministry of Culture of Slovak Republic*



**Autorka koncepcie výstavy a katalógu,
zodpovedná redaktorka |**

Author of exhibition concept and catalogue editor:

Lucia Benická, riaditeľka galérie | gallery director

Texty | Texts:

Lucia Benická, Kamila Paceková,
Dana Barnová, Daniela Čarná

Kurátori výstavy | Curators of exhibition:

Súčasný umenie | Contemporary Arts:

Lucia Benická, Kamila Paceková

Ikony | Icons:

Dana Barnová

Preklady | Translations:

Dušan Bevilaqua

Grafický design | Graphic Design:

Samuel Čarnoký, www.carnoky.com

Fotografie a reprodukcie |

Photographs and reproductions:

autori | artists,
archív Galérie umelcov Spiša a Zemplínskeho múzea |
archive of Gallery of Spiš Artists and Zemplín Museum

Tlač | Printed by:

Hansman.sk, Poprad

Náklad | Copies:

500 kusov | pieces

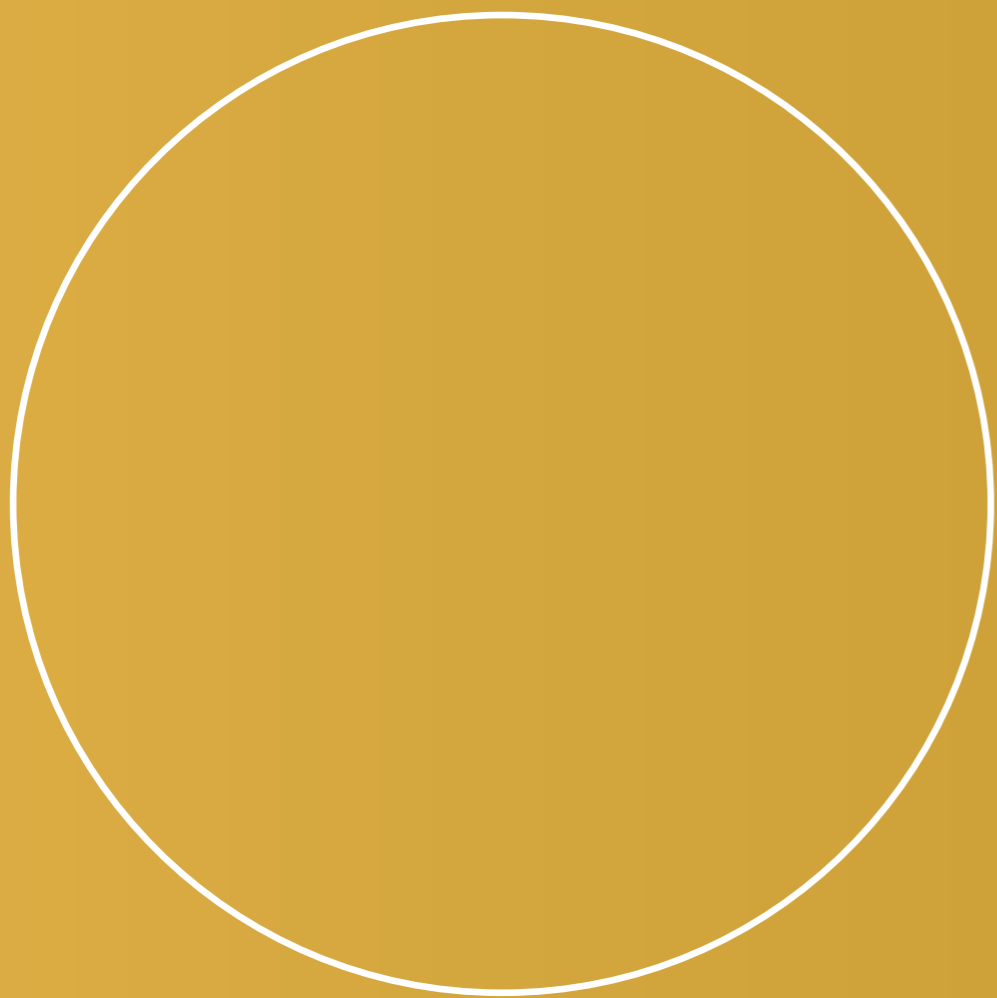
Vydavateľ | Published by:

Galéria umelcov Spiša, 2013, www.gus.sk

ISBN:

9-788089-081462





SACRAL ELEMENTUM II.

